XVI. évfolyam. Székelyudvarhely, 1913. márczius 16. 11. szám.

UDVARHELYI HIRADÓ

UDVARHELYVÁRMEGYE FÜGGETLEN POLITIKAI LAPJA

Az »Udvarhelyvármegyei Gazdasági Egylet« hivatalos közlönye.
Előfizetési ára: Egész évre 8 K. Negyedévre 2 K. Tanitóknak és jegyzőknek 6 K.
Egy szám ára 16 fillér.

Az »Udvarhelyvármegyei Jegyzői Egylet« hivatalos közlönye.
Szerkesztőség és kiadóhivatal Árpád-utcza 3. sz. – Megjelenik minden vasárnap
Nyilttér soronkint 50 fillér.

Udvarhelymegye muzeuma.

Székelyudvarhely, márc. 14.

Udvarhelymegye két izben szedte össze a megyében talált muzeális tárgyakat, azonban azokat mindakét izben átengedte — szerény véleményünk szerint helytelenül — a sepsiszentgyörgyi muzeumnak. Innen van azután az, hogy amig minden városnak van specziális megtekinteni valója, addig Székelyudvarhely csak többé-kevésbbé elfuserált középületeivel és egymást ferdén keresztező utczatengelyeivel dicsekedhetik.

Igaz ugyan, hogy a vármegye az egyesület által gyűjtött muzeális tárgyakat átengedte a Székely Nemzeti Muzeum kezelésébe, de ezzel az egyesület további működésének alapja még el nem veszett. Mindenekelőtt ki kell emelnem, hogy az egyesület gyűjteményének átengedése a tulajdonjog fenntartásával történt. Tehát amikor az egyesület olyan lehetőségeket tud teremteni, s olyan további anyagot tud gyűjteni, mely az átengedett anyaggal együtt a megye történeti, néprajzi, tájismereti és természeti érdekességeiről kimeritő, változatos és önálló értékü képet nyujthat, akkor bekövetkezik az a kulturális szükség, hogy a megye a Székely Nemzeti Muzeumban való tulajdoni részesedését kivegye, s önálló muzeumot alkosson. Ennek a jövendőnek a kiképzéseért fenn kell maradnia az egyesületnek s fenntartását, illetőleg intenzivebb működését az imént alakult Kultur-egylet is biztosithatja.

Az alapszabályok is elsősorban ezt a czélt irják elő. A czél még nem merült ki az eddigi gyüjtemény összehozásával. Az eddigi gyüjtemény inkább régiségtani értékü, egy-egy jel a mult történelméből, de még nem olyan szerves csoport, mely történetünk egyes korszakait kellően megtudná világitani. A gyüjteményt tehát ki kell egésziteni olyan szempont szerint való gyüjtéssel, hogy az a megye történelmének alapos és kimeritő leirásához nemcsak egyes jeleket, hanem az adatok, időrendben jövő emlékek egész sorozatát tudja nyujtani segédeszközként. Erre Udvarhelymegyének kell, s csak e megyének lehet törekednie, mert az egész székely nemzetet érdeklő mozgalmak, szervezések, törvényalkotások e megyéből kerültek ki, s igy az idevonatkozó adatok is csak e megyéből hordhatók össze. Ez adatgyüjtés azonban más megyében való muzeális törekvésekhez nem lehet központositva, mert ez a központositás természetszerüleg nem végezhet itt nálunk intenziv, mélyreható és minden részletet felfejtő munkát. Ezt magunknak kell és magunknak lehet a legalaposabban elvégeznünk.

A történeti mult adatainak ilyen rendszeres és az eddigi gyüjtemény szerves kiegészitésére törekvő gyüjtése végett az egyesület azt a módot választhatja, hogy eddigi gyüjteményét a vonatkozó emlékek, történelmi tanuságok ismertetésével feldolgoztatja. Ezzel a munkával olyan tagjait bizza meg, akik történelommel foglalkoznak, és kivált a megye történelmével ismerősök. E munka kész levén, az egyesület további munkaprogramot dolgoz ki, melylyel a megye történetét korszakokra osztja. Legelőbb is a 48-tól napjainkig folyó és a történetirás által legkevésbbé ismert korszakot veszi munkába. Kiadja a szerepeket egyes tagjainak, hogy a korszakról még élő szóhagyományokat különböző vidéken levő ismerőseiktől gyüjtsék össze. A szóhagyományok mellet folyhatik egyes tárgyak gyüjtése is Evégett a vidéki papokat, tanitókat, jegyzőket felsőbb hatóságaik utján is megkeresheti az egyesület.

Igy áll elé az az eredmény, hogy az egyesület az eddigi homályos korszak adatait egy pár évi munkával földeriti s általános történetünk szempontjából is becses, mert rendszeres gyüjteményt hoz össze. Akkor következhetik más homályos történeti korszak felderitésére uj munkaprogramm.

De nemcsak történelmi értékü gyüjtésre kell törekednie az egyesületnek, hanem a megye viszonyit jellemző egyéb érdekességek összegyüjtésére is. A megye ismertetésére. Népszokások, népviselet, népipar, népmesék, népdalok felkutatására, leirására, lerajzoltatására. Evégett szintén rendszeres munkaprogrammot kell alkotni, s felkérni azokat, akikben

Udvarhelyvármegye méhészete.*

— Irta *Gál Imre.* —

Méhészeti ismeretek terjesztése.

(2.) Sajnálatra méltó, hogy népünk konzervativizmusa ellen még mindig erős küzdelmet kell kifejtsünk s a küzdelemnek egy hamar nem szakad vége. Az ismeretterjesztő előadások rendezését bővitenünk kellett, minélfogva 30 községben tartatott méhészeti előadás. Ebből 12 előadást a kirendeltség támogatásával rendezett az egyesület, 18 at pedig a Népnevelési egyesület által rendezett ismeretterjesztő előadások sorában tartottak a tanitók. A gazdasági egyesület is hozzájárult az előadások rendezéséhez, amennyiben 6 községben tartatott méhészeti előadást. Javasló felterjesztésünkre a marosvásárhelyi 3 hetes tanfolyamra 6 kisgazda tag, a kolozsvári 3 hetesre 8 kisgazda, a székelykereszturi tanfolyamra 4 tanitó vétetett fel. A méhészeti ismeretek szolgálatában áll a létesitett egyesületi könyvtár, melyet a mult év során 10 kötettel gyarapitottunk s igy jelenleg 50 kötet szakmunka van a tagok közös használatára birtokunkban.

Tagok segélyezése.

Az ismeretterjesztő előadások költségeitől a mult évben a kirendeltség támogatása folytán felmentetvén, anyagi erőnket annál nagyobb mértékben fordithattuk a tagok segélyezésére. A recsenyédi tagok közös használatára 1 drb. pörgető és műlép prést 70 K értékben szereztünk be. Felterjesztésünkre a jelentkező tagok 2400 drb. szederfát nyertek teljesen ingyen. Székelyhidy Viktor gazd. felügyelő javaslatára az orsz. méhészeti felügyelőségtől az egyletnek 18 tagja nyert egyenkint 50 K. értékü méhészeti felszerelést. Az 1912 év tavaszán a kirendeltség támogatásával rendezett kaptárkészitő tanfolyamon egyletünk 40 tagja készitett a dijtalanul rendelkezésre bocsátott anyagból 1—1 drb. hármas kaptárt, egyenkint 24 K értékben; összesen mintegy 2170 K értékü segélyezéshez jutottak tagjaink az egyesületi működés révén, eltekintve a méhlegelő javitása érdekében kiosztott cserjék, fák, virágmagvak értékétől. Az orsz. szövetség támogatásával nyertünk jogot az éhinségben szenvedő méhcsaládok felsegitésére engedélyezett nyers czukor rendelésére, minélfogva 37 tag jutott a nagyon is kedvezményes czukorhoz, sőt az inséges helyzetre tekintettel, figyelembe vettük az egyesületen kivül álló méhészek kérelmét is, 15 méhésznek adván ki a beszerzésre jogositó igazolványt. Senki ne dobjon követ tehát az egyesületre, ha az ugynevezett üzleti érdekek kielégitésére nem vállalkozott az egyesület. Akit a kielégithetetlenség démona láncolt le s magasabb ideákért nem lelkesül, hanem a tagság által üzleti összeköttetést vél szerezni, az távozzék az egyesület köréből, nehogy később az egyesület nemes intencióit kellemetlenkedések zavarják meg.

Egyesületi ügykezelés.

Mozgalmas életről tesz bizonyságot a mult év. Tartottunk 3 rendes vál. ülést, 2 értekezletet és 1 diszközgyülést Székelyudvarhelyen, 1 értekezletet Sz.-kereszturon és 1 vándorgyülést Szentkeresztbányán. Gyüléseink iránt eleven érdeklődés nyilvánult meg, tömeges résztvétellel; higgadt tanácskozás s a méhészetnek gyakorlati kérdései jellemezvén összejöveteleinket. Kilépett az év során 14 tag, míg felvétetett 30 uj tag Beszereztünk közös használatra 1 drb. viaszolvasztó edényt, a kirendeltségtől nyertünk segély czimén szintén közös használatra egy mézpörgetőt és egy műlép prést, mely tárgyakkal az egylet vagyon leltara 861 80 K értékre emelkedett. Évkönyvünkből még 225 drb. van meg, minek kiadására a m. t. közgyüléstől intézkedést kérek.

Meghiusult törekvések.

Jelentésem során kötelességemnek ismerem megvilágitani az egyesületnek olyan törekvéseit, melyek ha végleg nem is, de bizonytalan időre meghiusultak. Ilyenek a mintaméhes gazdaság és vándorméhészet beállitásának kérdései. Előbbi az egyesületnek gyenge anyagi ereje, utóbbit a felterjesztésünkre adott kormányhatósági nemleges válasz miatt kell elejtenünk. Ide kell sorolnom az évi segély elnyerése végett kétizben visszautasitott felterjesztésünket is, mely intézkedésbe a választmány nem törődött bele, hanem ismételten felterjesztéssel élt a miniszter urhoz. Ez irányu kérésünk ez ideig még elintézést nem nyert. Mozgalmat inditottunk a székelyudvarhelyi állami faiskola kert itthagyása, illetőleg fenntartása érdekében. Foglalkozott a faiskola áthelyezési ügyével a vm. közigazgatási bizottság és gazdasági egyesület is, azonban a mozgalom sikerhez nem vezetett s az áttelepitéssel egy áldásos intézménytől lett megfosztva a vármegye.

Az egyesület jövői.

A méhészet minden ágára kiterjedő munkálkodást saját erőnkből végbevinni nem lettünk volna képesek, ha az Erdélyrészi kirendeltség segitő jóindulatát nem nyujtja számunkra. Székelyhidy Viktor helyi megbizott teljes jóakarata teszi lehetővé e nagyarányu tevékenységet, mert nincs az egyesületnek az a méltánylandó kérése, ami bokros teendői között is nála támogatásra ne találna. Kiállitási költségeink fedezetét az ő javaslatára nyertük, tagjainkat szintén az ő jóindulatu felterjesztéseire segélyezte a méhészeti felügyelőség, ő eszközölte ki számunkra a méhészeti

*) Titkári jelentés az Udvarhelymegyei méhészegyesület 1912 évi működéséről.

valamelyes előszeretet van ilyen munkák végzésére, hogy ily irányban gyüjtéseket, kutatásokat végezzenek, s arról beszámoljanak. A beszámolás pedig nemcsak egy-két gyüjtött tárgy átadásával történhetik, hanem a gyüjtött adatokat feltüntető képek kiállitásával, vagy felolvasásokkal is. Ez még jövedelmet is hozhat az egyesületnek.

Amellett az ilyen irányu müködés az egyesület körén tulterjedő érdeklődést is kelthet, s a megye társadalmát müvelődési kérdésekkel való foglalkozásra szoktatja. A megye népének szellemét emeli, jó szokásainak megbecsülésére, tovább fejlesztésére biztatja. A muzeum létesitésén és fenntartásán kivül ezt a második czélt is előirják az alapszabályok.

Visszatérve a muzeum létesitésére és kifejlesztésére előirt czél körébe, meg kell emlitenem, hogy további gyüjtésnek a megye tájai ismertetésére is kell törekednie. Sok szép tájunk magunk előtt is ismeretlen. Erről fényképeket, festményeket mind gyüjthetne az egyesület. Összekapcsolhatná ezt a munkáját kirándulások rendezésével, melyre idegen érdeklődőket, nyaralást keresőket toborozhatna. Igy a muzeális gyüjtés ismét összefüggésbe jönne az iránt unk való érdeklődés felkeltésével és a kulturális hatások fokozásával.

Tovább menvén a gyüjtésben, a rendszeres kirándulások a földünket jellemző természeti ritkaságok összehordására is vezethetnek. Az itt előforduló ásványfélékből rendszeres gyüjteményünk nincs. Tudjuk, hogy van ez is, az is, de mennyiségükről, értékükről nem vagyunk tisztában. Földtanunk nincs, a geologiai alakulások ismeretlenek, — pedig ennek rendszeres gyüjteményben való ismertetése ipari fejlődésünkre is előnnyel járhatna.

A muzeális gyüjtésnek ilyen minden irányu munkája elhozná a szükséget, hogy az egyesület külön otthonnt emeljen. Legutóbb is az otthonnak a hiánya okozta leginkább, hogy eddigi gyüjtésünket a sepsiszentgyörgyi muzeumba kellett költöztetni. Ha azonban a Muzeum-egylet az általam vázolt módon intenziv és rendszeres müködést fejt ki, ennek a hatása a maga kulturális otthonának megszerzésére is rávezet. A közoktatásügyi miniszterium a mult években hozzákezdett a kulturházak épitéséhez. Ilyen kulturházat szerezhet az egyesület is magának, s a vármegyének, ha munkáját, gyüjtését, népnevelő tevékenységét fokozottabban folytatja.

Igy lesz otthona a mi kulturánknak, s igy leszünk mi otthonn a kulturában. Ezért a biztató, fölemelő czélért érdemes élnie a Muzeumegyesületnek! **Dr.**

BELFÖLD.

Bernády főispán az ipari kirendeltségről.

A Marosvásárhelyen a napokban tartott kamarai ankéten *Köllő* Ignácz kérésére *Bernády* György főispán, ipari kirendeltségi megbizott, szószerint ezeket mondta az ipari kirendeltségről:

— A kormánynak a székelymentésre vonatkozó terveiről részletesen nem nyilatkozhatom, mert erre sem alkalom, sem a rendelkezésre álló idő nem alkalmas. Hogy a kereskedelemügyi miniszter ur a székely kérdés iránt a legalaposabban érdeklődik, hogy a kereskedelemügyi kormányban a székelység iránti jóindulat megvan, a legjobban bizonyitja az, hogy őméltósága a székelyföldi iparfejlesztési miniszteri biztosságot felállitotta. Ma csak annyit jelenthetek, hogy e hó végén fogom, mint iparfejlesztési miniszteri biztos az első körutamat megtenni s ennek befejeztével fogok a teendők iránt illetékes helyen előterjesztést tenni.

A program lényege különben a székely ipar fejlesztése, a székelységnek ipari kulturában és munkában való megerősitése.

Egy előttem szóló által elmondottakra való tekintettel már előre kijelenthetem azt, hogy az aztán mindig a köz és nem egyesek érdekeit kivánja szolgálni és ha egyesek érdekében történik is valami, az mindig a közérdeknek figyelembe vételével fog történni.

Köszönöm a szives figyelmet és kérem az illetékes tényezőket, a kereskedelmi és iparkamarát, hogy ne csak szavakkal, tettekkel is támogassanak. Igérem, hogy minden életrevaló eszmét, inditványt bármikor, bárkitől meghallgatok és annak megvalósitásáért minden lehetőt elkövetek.

A földmivelésügyi miniszter adománya. A földmivelésügyi miniszter a napokban kelt leiratában arról értesitette a megye alispánját, miszerint intézkedett az iránt, hogy a Franklin-társulat a *„Homoródujfalvi gazdakör"* részére egy 76 kötetből álló s a megállapitott minta szerint a IV. és V. könyvcsoportokból egybeállitott népkönyvtári könyvgyüjteményt elismervény ellenében tárczája terhére dijtalanul küldjön meg. Ezenkivül a gazdakör részére a népkönyvtár elhelyezése czéljából egy könyvszekrény beszerzésére 20 K-t engedélyezett s utasitotta egyidejüleg a székelyudvarhelyi adóhivatalt, hogy ezen összeget a kör elnökének vagy helyettesének mint államsegélyt, szabályszerüen felbélyegzett nyugtára fizesse ki.

Levél az oklándi kerületből.

— Választási utóhangok. —

Székelyudvarhely, márcz. 14.

Az oklándi választókerületben, mint köztudomásu — a mult héten időközi képviselőválasztáson estek tul. Erre vonatkozólag *egy székely választó*-tól a következő sorokat vettük:

— Az oklándi kerületben a napokban megtartott képviselőválasztás alkalmával a választók bizalma valóban impozáns mértékben nyilatkozott meg azon férfi irányában, ki mindig az első volt köztünk. A családi tradiciók, a lankadatlan és eredményes munkásság voltak azok a tényezők, melyek Daniel Lajos bárót már régen predesztinálták a kerület képviseletére.

Szent meggyőződésünk volt, hogy választása egyhangulag fog megtörténni. Ám nem igy volt megirva a sors könyvében, mert a választás kirásakor a függetlenségi pártnak önjelöltje akadt, a ki csak azért imádkozott, — és azt hirdette is — hogy az Isten neki csak egy plakátra valót adjon, majd csinál itt olyant, a milyen még nem volt . . . Nyomban mentek is nagyhangu táviratok — bizonyára minden czélzatosság nélkül — a pesti ujságoknak, hogy a függetlenségi párt megtalálta azt a férfiut, a kinek megválasztása egészen bizonyos, s a ki ugy lenyeli a munkapártot jelöltjével együtt, hogy hire sem marad meg stb., stb. A mikor pedig a függetlenségi párt hivatalos lapjában ezen szerény kis hirecske megjelent, a plakátra való is megkerült, s a plakát is megjelent; sőt tudomásunk szerint, egyik pártvezérnek azért is ment levél, hogy az alkotmányos költség kikerüljön, a mire, hiában, szükség van, és a miről a függetlenségi önjelölt ur éppen a multkori választáson győződött meg, a mikor, mint a munkapárt jelöltjének főkortese, buzgólkodott.

Szóval, a plakát megjelent (hogy alkotmányos költségre mennyi piczula került, azt valóban nem tudhatjuk). Hozzánk, drága székelytestvérekhez voltak intézve a sorok, melyben az önjelölt ur ugyancsak melegen ajánlotta *magát*, mint a függetlenségi elvek kitartó és önzetlen zászlóhordozója, aki egyedül van hivatva minket, szeretett székely testvéreket, visszaadni önmagunknak s bevezetni az igéret földjére . . . No,

---

gépeket, eszközöket s hallgatja meg minden egyes méhészeti ügyben az elnökség véleményét, jóakaratát lépten-nyomon érezzük, mert meleg figyelemmel kiséri törekvéseinket s azokat méltányolja. Méltó tehát, hogy az igazi hála és köszönet hangjával emlékezzünk az egyesület gyámolitójáról s odaadó támogatásáért jegyzőkönyvben is köszönetet mondjunk. Jóindulatu szives támogatásban részesitette egyesületünket vármegyénk alispánja, Dr. Sebesi János, egyesületünk t. b. tagja, mindig helyet engedve gyüléseinknek a vármegye székházában. A vármegye érdekeiért oly fáradhatatlanul és nagy sikerrel munkáló alispán urnak egyesületünk hálás köszönetét fejezem ki. És köszönetet mondok egyesületünk nevében a vármegyei sajtó képviselőinek is, kik a lapok hasábjain mindig készséggel nyujtottak helyet egyesületi ügyeinknek.

Halottaink.

Elhull a virág, eliramlik az élett s mi maradna vigasztaló birtokunkban, mint az édes visezaemlékezés. Az enyészet szellője már ott lebeg bölcsőnk felett s kaczér játaziságal űz, kerget az élet utjain. Szinte megszoktuk törvényszerü játékát mostoha sorsunknak s mégis óh mi fájó, ha az anyai nektárontó föld kebelét jó ismerőseink befogadására nyitja meg. Folyó évi jan. 18 án röpült szét e hazában a fajó hir, hogy Borszéki Soma, a nagy és erős székely, ami jó Soma bátyánk, egyletünk örökös t. b. tagja, őseihez tért. Egy édes jó atyát birtunk benne, ki 86 évvel vállain, a hazafiui tevékenységnek oly példáját nyujtá, minőt közönséges halandónál nem találhatunk Életét a székelységnek áldozá. Széttörte önmagát az iparos légió között, hogy szellemből egy uj tettrekész nemzedék leljen itt állandó hazát. Többször volt közöttünk megtörődött testében ifju, aczélos lélekkel és vasakaratával tanitva bennünket a méhek szeretetére. Nem tudjuk mérni a veszteséget, ami halálával ért, mert szószólónk, pártfogónk, támogatónk vala. Koszorut tehát elő és morzsoljuk el könnyeinket, midőn a költővel szóllalunk:

Nem hal meg az, ki milliókra költi
Dus élte kincsét, ámbár napja mul;
Hanem lerásván, ami benne földi,
Egy éltető eszmévé finomul,
Mely fenn marad s nőttön nő tiszta fénye,
Amiut időben, térben távozik,
Melyhez tekint fel az utód erénye,
Óhajt, remél hisz és imádkozik.

Nem halt meg Ő. Szelleme itt van közöttünk, kik emlékét *szent örökség gyanánt birjuk* s tanit szeretni e földet és hazát. Paál Sándor kisgalambfalvi tanitó nejét, Kozma Demén énlaki lelkészt és Sándor Gergely lökodi kisgazdát, a vármegye nagyobb méhészeit, szintén kiszóllitotta körünkből a halál. Nyugalmuk legyen csendes. Legyen könnyü nekik a siri föld.

Jövő feladataink.

Mi pedig, akik elé munkakört és hivatást szabott a Gondviselés, tovább küzdünk és fáradunk önmagunkért és azokért a czélokért, melyeknek szolgálatába szegődtünk. Legfőbb feladatunk lerázni az egyesület testéről azokat, kik vonakodnak a közérdek oltárához járulni, hogy igy megerősödve foghassunk nagyobb alkotásokba. Legyünk, maradjunk kevesen, de akik maradunk, ismerjük fel a közös tevékenység erejét s az elmaradhatatlan eredményeket. Az értékesitő osztály megteremtése nehezedik reánk, melyhez igazán erős lelkü tagokra van szükség. A tervezetet a mai közgyülés elé terjeszti a felkért előadó ur, s hiszem, hogy akkor a közgyülés készséggel hozzájárul. A méhlegelő javitását illetőleg kiterjedt akcziót kell meginditanunk. Tárgyalás folyik az országos szövetséggel 3 megfigyelő állomás létesitése iránt. Ennek szervezése az 1913. évben megtörténik. Tervbe vettük egy szalmaméhkas kötő tanfolyam szervezését is, melyre elodázhatatlan szükségünk van. Az egyesületnek teljes erejével kell folytatnia mindazon tevékenységet, melyet a korábbi években megkezdett s nem is oly dicstelenül végzett.

Bemutattam m. t. közgyülés az egyesület 1912. évi mozgalmas életét s betekintést nyujtottam az előttünk álló idők feladataiba is. Mindnyájunkra vár munka és teher, hozzuk ezt szivesen, remélve, hogy a jóságos Isten áldását nyujtja az 1913. év méhészetére. Óhajtom, hogy a mai munkakedvvel és megelégedéssel üdvözöljük egymást az 1913. év estéjén.

---

az bizonyos, meg is volt ennek a hatása, a választáskor kapott vagy 88 szavazatot a 2000-ből.

Mi, egyszerü emberek, azt hittük ide künn, hogy ezzel aztán el is van intézve a dolog. Az önjelölt ur szeme kinyilt és látja, hogy nagy hangu frázisokkal a népet ugratni többé nem lehet. A nép lát, gondolkozik, mérlegeli az urak tevékenységét, buzgalmuk czélját és belát az egyszer igy, másszor ugy tevékenykedők kis kártyáiba, de meg éppen elég is volt a félmult idők nagy nemzetmentéséből, a személyes érdekek tusakodásából, egymást vádoló, egymást gyanusitó és a hatalmat visszavivni iparkodó vezérkék agitáczióból. Szóval, azt hittük, hogy a nép, mely valóban őszintén és önzetlenül nyilatkozott meg, — elintézte a kérdést. Bizalmával megtisztelt egy arra érdemes férfit és visszautasitott egy felkinált önzetlenséget. És a mikor, mondom, igy befejezettnek tartottuk az ügyet, a tisztelt önjelölt ur jónak látta az előbb még kedves székely testvéren egy hátbavágást eszközölni.

Az egész talán szót sem érdemelne, mert áttetsző a dolog, hogy az önjelölt ur logikája ebben foglalható össze: ha éljenez minket: felséges a nép; ha ellenünk cselekszik: hitvány korrupt. Ha mellénk sorakozik: nemzeti akarat, édes székely testvér; ha ellenünk vonul fel: megfizetett bérencz nép . . . Hát igy nem is nagyon fájna a dolog, de még sem hagyhatjuk megjegyzés nélkül, hogy egy lelkipásztor a nyájáról, mely gondjaira van bizva, máról holnapra ilyen erős véleményt változtasson, s minden lelki fájdalom nélkül vágja szemünkbe, hogy ti székely nép „megfizetett", „züllött", „korrupt", „lesülyedt" vagytok, „kik között csak véletlenségből akad önzetlen, szabadságszerető ember". Hát kérem szeretettel, az talán mégis igen van, hogy egy lelkipásztor, a ki beleveri az orrát hivatlanul a politikába, s a mikor nincsen meg a naivon elképzelt siker, akkor egy egész járás választóközönségét a legaljasabb váddal illesse, formaliter elátkozza.

A tiszteletes urat mi szerénységéről és önzetlenségéről ismertük, és távolról sem tételezzük fel, hogy a szövetkezeti ház körül való buzgolkodása a képviselőjelöltségre való érdemkeresés lett volna; tudjuk azt, hogy a szövetkezeti téren kifejtett tevékenysége folytán már-már a szomszéd községek egyes lakói előtt is kezd ismertté válni a neve — no de hát ezeket az érdemeket mindjárt mandátum szerzéssel kamatoztatni, ugy véljük, tévedés, mert elvégre is egy nehány, fehérasztal mellett elmondott beszéd talán még sem jogosit fel a honatyaságra és nem szorithatja le a tapasztalatot, a jó nevet, a családi tradiciót, az összeköttetéseket és valóban hipokritaság kell ennek az ellenkezőjét feltételezni.

Bizony, kérem, az ugy van, hiában kürtölik az ellenkezőjével tele a lapokat, a nép lát s értékelni tudja az eseményeket. Az ország hangulatáról szóló informálások tehát nem egyebek frázisoknál, melyeknek az a czéljuk, hogy egyik másik ember alatt a talajt ideig-óráig tartsák. A népnek már nem nagymondások és hazafias kiszólások kellenek, hanem komoly, reális munka, munka alkalom, melyet jelszókkal, beigérésekkel való váltani nem lehet. Természetesen, hogy zavarosban halászni szeretők mindenütt akadnak, egy pár tuczat-ember mindenütt találkozik, kit félre lehet vezetni holmi kétes becsü igéretekkel, egy-két megvesztegető frázissal s megvan a jelöltség; ám tudja a nép, hogy ennek az oka és rugója csak az anyagi érdek, néha-néha a pöffeszkedés, a parvenük pusztitása, a kapaszkodás, a szerénytelenség. Azonban a nagytöbbséget az orránál vezetni már nem lehet. Az gondolkozik, értékelni tudja az embereket s ha nem cselekszik a szájuk ize szerint, azért még nem „megvesztegetett" és „züllött"; azért még nem lehet a hazaárulás utálatos bár közhasználatba átment vádját a szemébe vágni; egyéni vélt sérelemért egy egész fajt, a székely fajt, meggyalázni és romlottságát tele szájjal hirdetni.

Ez párás levegőjü korcsmákba való hang.
Hanem, de gustibus non est disputandum.

—

KÖZIGAZGATÁS.

—

Egy hó közigazgatása.

Udvarhelyvármegye közigazgatási bizottsága e hétnek szerdáján tartotta márczius havi ülését *Ugron* János főispán elnökletével.

Az alispáni jelentést Dr. *Paál* Árpád főjegyző tette meg és annak felemlitése után, hogy az iktatóra érkezett 864 ügydarabból 734-t elintéztek, rámutatott arra a tarthatatlan állapotra, mely az árvaszéknél fenáll, amennyiben egyik előadó betegsége és szabadságolása folytán, az ügyeknek kurrencziában való tartása elhárithatlan akadályokba ütközik, szükségesnek tartja, hogy a bizottság az egyik jegyzői állásnak ülnöki állássá leendő átszervezését a belügyminiszternél megsürgesse, amelyre vonatkozólag egyébként már az októberi törvényhatósági közgyülés megtette a javaslatot. Bejelentette továbbá, hogy a megyei árvizkárok helyrehozatalára a kormány a korábban folyósitott 100 ezer koronát félmillió koronára kiegészitette, amiért hála és köszönet illeti meg azon férfiakat, kik ezen segitség megszerzésében buzgólkodtak. Felemlitette jelentésében, miszerint a székely vasut kiépitése ügyében a hó folyamán deputáczió kereste meg a miniszereket, s az előterjesztett kérésre adott válaszok minden tekintetben kielégitők és alapos reményt nyujtanak arra, hogy ezen, két vármegye jövő fejlődésére jelentős vasut vonal már a közel jövőben megvalósul. Az alispáni jelentéshez *Ugron* Ákos ny. főispán szólt, ki nagy eseménynek tartja a maga részéről is az árvizsegély czimén folyósitott összeget, szükségesnek tartja azonban, hogy annak felhasználásánál első sorban a megye munkát kereső népe alkalmaztassék. *Elnök-főispán* megnyugtatja felszólalót, hogy erre mindenesetre különös gond lesz forditva, majd örömmel jelenti, hogy a vasut ügyében eljárt deputáczionak adott miniszteri válaszok, nem sablonos válaszok voltak, hanem igenis komoly formában tett igéretek, s igy biztos kilátásunk lehet, hogy a pénzügyi helyzet javulásával a vasut megvalósul. A bizottság az alispáni jelentést egyébként tudomásul vette és az abban tett javaslatot elfogadta.

Ezután *Barabás* András árvaszéki elnök terjesztette elő jelentését, mely szerint az iktatóra érkezett 1634 ügydarabból 1631-et elintéztek; 178 éves számadást felülvizsgáltak; a kiskoruak száma 13291, a gondnokoltaké 236 volt. Dr. *Lengyel* József megyei főorvos a közegészségügyről jelentette, hogy az a megelőző hóhoz viszonyitva kedvező volt, amennyiben a megye területén mindössze 114 hevenyfertőző beteget jelentettek be, kik közül a hó végével 63 állott orvosi gyógykezelés alatt. Orvosrendőri hullavizsgálat 9 esetben tartatott; a közkórházban 232 beteg részesült ápolásban, kik közül hó végén 123 maradt vissza.

Hajdu Ferencz kir. tanfelügyelő jelentette, hogy a közokt. miniszter Demeter Miklós mátisfalvi ref. elemi iskolai tanitónak a magyar nemzeti népnevelés terén szerzett érdemei elismeréséül az 1907. évi XXVII t. cz. 4. §-a alapján évi 200 korona fizetés természetével biro személyi pótlékot utalványozott; továbbá Barabás Vilmos gyepesi állami elemi iskolai tanitót a nagyajtai; Kovács Lenke peteki állami elemi iskolai tanitónőt pedig a tiszaföldvári tanyai állami elemi iskolához helyezte át, s az igy megüresedett állásokra és pedig a gyepesi állami elemi iskolához Zsakó Mózes okleveles tanitót, mig a peteki állami elemi iskolához Péter Etelka okleveles tanitónőt nevezte ki; azután a bibarczfalvi állami elemi iskolához az Árvay Margit tanitónő lemondása folytán megüresedett állásra Zoltán Ilona avasfelsőfalvi állami elemi iskolai tanitónőt helyezte át; a kissolymosi állami elemi iskolához a Göncz Jolán tanitónő elhalálozása folytán megüresedett állásra László Ilona okleveles tanitónőt; mig a bomoródfenyőkuti állami elemi iskolához a Lukács Tamás tanitó lemondása folytán megüresedett állásra Veress István atyhai róm. kath. elemi iskolai tanitót nevezte ki; a székelyderzsi állami elemi iskolához pedig Kiss Jakab tanitónak és Jakabné Lipay Matild tanitónőnek a vámosgálfalvi állami elemi iskolához történt áthelyezése folytán megüresedett állásokra Kendi István kénosi állami elemi iskolai tanitót és Györffy Mária sebesrom-sebestoronyi községi elemi iskolai tanitónőt helyezte át, illetve nevezte ki. Végül jelentette, hogy a mult hónapban a székelykereszturi állami tanitóképző intézeten kivül 8 iskolát látogatott meg.

A pénzügyigazgatóság jelentését *Kövesdy* h. igazgató terjesztette elő és abból kitünt, hogy a tárgyalás alatt álló hó folyamán egyenesadóban 26437 K, hadmentességi dijban 764 K, bélyeg dij és jogilletékben 19350 K, fogyasztási és italadóban 38999 K, dohányjövedékben 41883 K folyt be. — *Révffy* kir. ügyész jelentése szerint 3 vizsgálati és 62 elitélt fogoly volt letartóztatva. Örömmel hozta a bizottság tudomására, hogy a törvényszék épitkezési ügye ujra egy lépéssel előbbre jutott, mennyiben a főispán által az igazságügyminiszter elé vezetett deputáczió eredményeképpen a minisztertől a napokban már leérkezett a terület csereszerződés jóváhagyása és a tervpályázat kiirása iránt az intézkedés megtörtént. Ezzel kapcsolatosan felemlitette *Elnök főispán*, hogy a törvényszék ügyében való eljárásakor egy, Parajdon felállitandó járásbiróság iránt is adatott be memorandum.

Az államépitészeti jelentést *Osztián* műszaki tanácsos tette meg, a melyben jelezte, hogy a közutak megfelelő karban vannak; a bikafalvi uj vashid a befejezés stadiumában van; a keresztur—erdőszentgyörgyi uton a vihar segélylyel folyik az inségmunka, mig a martonos—firtosváraljai uton megkezdték a munkálatokat. Dr. *Mezei* Ödön felhivja az épitészeti hivatal főnökének figyelmét a szombatfalvi vasuti átjárónál fennálló tarthatatlan állapotokra, mig *Ugron* Ákos a szejkei uton előállott utcaszamlások kijavitását sürgeti. *Hajdu* Ferencz kir. tanfelügyelő kifogásolja, hogy a vasuti állomáshoz vezető járda éppen ott végződik, hol arra legnagyobb szükség volna, ugyszintén a villamos lámpákat éppen akkor oltják ki, mikor a hajnali vonattal utazó közönség a vasuthoz kimegy, s az igy előállt sötétségben valóságos veszedelemnek van kitéve az ember testi épsége, arról meg éppen nem lehet szó, hogy a közönség a reggeli vonathoz fiakkerhez jusson. Dr. *Paál* Árpád főjegyző, h. alispán a maga részéről is elismeri hogy lehetetlen az állapot ami ezen a téren fenáll, ám telephonon tett ez irányu sürgetésére azt a választ nyerte, hogy immár négy éve, hogy a világitási rendszer meg van, s igy még maradhat, noha informácziója szerint a világitási naptár helyes alkalmazása egy egyszerü rendeletre is megtörténhetik; szükségesnek tartja a rendőrség figyelmét is felhivni a fiakkerek megrendszabályozására. Az inditványt a bizottság egyhangulag magáévá tette.

Zonda József felügyelő az állategészségügyről számolt be, mely a juh állományt kivéve, melyet a juhkór tizedel, kedvező. — *Székelyhidy* Viktor közgazd. felügyelő terjesztette végül elő jelentését, mely szerint a mezőgazdasági munkálatokat az erdőlés, trágyázás, fuvarozás, az igás és haszonállatok takarmányozása képezték. Megemlékezett a kereszturi bikavásárról, melyen 1520 K állami dijat fizettek ki, mig a vásár forgalma 80 ezer K tesz ki. A kirendeltség 33 község részére 15 waggon zabot, 10 w. burgonyát, 3 w. bükkönyt, 50 mm. lóherét, 20 mm. luczernát bocsátott rendelkezésére 30% árkedvezménnyel. Tizenhat községben 16 w. kedvezményes tengeri rendeltetett 24750 K értékben. Javaslat tétetett Sükő község 100 q tengerinek mm. 12 K árban való engedélyezésére a nép siralmas helyzetére való tekintettel. A felügyelőség határozott czélja, hogy az állatállomány megfelelő apaállatokkal elláttassék. Betlenfalva községnek az ottani fedeztetési állomás segélyezésére a kirendeltség 400 K engedélyezett, mig 1000 K segélylyel lehetővé tette, hogy a Gazgasági egyesület népies gazdasági előadásokat tarthasson.

Az előadói jelentések után Dr. *Paál* Árpád főjegyző a Jegyzői egyesületnek egy iratát terjesztette elő, melyben azt panaszolják fel, hogy a pénzügyigazgatóság az adóbeszedési naplók tételeinek bevezetését kivánja a jegyzőktől, ami a tulterhelés folytán lehetetlen. Az iratot kedvező elintézés végett kiadták a pénzügyigazgatóságnak. Sükő község kérése alapján bejelentette az alispán helyettes főjegyző, hogy a farczád—sükői uton történt földcsuszamlások felvétettek, s a kedvező idővel a munkálatok foganatba vétetnek; a csuszamlások folyamán történt vizvezetéki csőrepedések helyreállitását a kirendeltség magára vállalta. Kovács Mózes hsztmártoni lakos felebbezése folytán a közig. bizottság a község képviselőtestületének települési dij kirótása tárgyában hozott határozatát megsemmisitette, ugyszintén elutasitotta a bizottság Bogárfalva és Szentlélek községek felebbezését az oroszhegyi határban levő területüknek át nem csatolása tárgyában hozott alispáni véghatározat ellen. Szolokma községben egy postaügynökség felállitása végett beadott kérést pártolólag küldik meg az igazgatóságnak. Felterjesztést intéznek a keresk. miniszterhez, hogy az árvizkár segély felhasználási idejére az áll. épit. hivatal létszámát szaporitsa. Tudomásul vették, hogy a székelyudvarhely—parajdi kezdő utszakaszának kiépitéséhez szükséges területek kisajátitási engedélyezése megtörtént. Tudomásul szolgált, hogy a mult évben a házilag 42 ezer K értékben eszközölt kavicsszállitás felülvizsgálata megtörtent. *Hajdu* Ferencz tanfelügyelő javaslatára a bizott-

ság felirattal keresi meg a kultusz miniszternek a székelyudvarhelyi polgári leányiskola gondnokságának az iskolai épület felépítése iránt beadott kérésének kedvező és gyors elintézéséért. Végül egy néhány adóügyi felebbezést intéztek el, mire a gyűlés véget ért.

—

A községek perei. Az alispán helyettes főjegyző rendeletet intézett a községi és körjegyzőkhöz, melyben észrevételezi, hogy egyes községi elöljáróság a községek által folyamatba teendő perekben nem kér sem véleményt, sem pedig utasítást, s igy a községekre az elmarasztaló itélet folytán vagyoni kár háramlik. Éppen ezért most felhivja az elöljáróságokat, hogy jövőben a községek által folyamatba teendő perekben a tisztifőügyész véleményét kérjék ki, mert ezáltal az ügykezelés és az esetleges véleményadás könnyebbsége lesz biztositva. Viszont pedig a községeknek is nyilván érdekében áll, hogy a tiszti főügyész által hivatalból amugyis köteles jogi véleménynek a birtokában tegyék meg a perinditáshoz szükséges lépéseket. Ezen rendelkezés kiadása annál indokoltabb, mert tapasztalatból tudjuk az itteni kir. törvényszék utján is azt, hogy a községi perekben rendszerint kiegészitést rendel el a biróság a képviselőtestületi határozatoknak perinditásra vonatkozó produkálása tárgyában s miután a legtöbb perben ezek hiányoznak, a kir. törvényszéknél munkanehézséget és időszaporitást idéznek elő.

TANÜGY.

—

A Népnevelési Egyesület folyó hó 10-én választmányi ülést tartott. Tudomásul vették a sóvidéki hasonló czélból alakult egyesület megalakulását s erkölcsi támogatásukat kilátásba helyezték, ohajtják azonban a kapcsolat létesitését. Az Eötvös br. emlékünnepélyen közreműködőknek jkönyvi köszönetet szavaztak. A vármegye alispánjának megkeresésére a tagokat f. hó 11-re Székelyudvarhelyre összehivták a gazd. munkáspénztár előadásra. Titkár azon bejelentéseit, hogy a kir. tanf. felhivására jövő évre a vármegyéből 14 községet hoztak analfabeta tanfolyam tartására javaslatba; hogy az Orsz. Közmivelődési Tanács az egyesület mult évi működéséről tett jelentést elismerő dicsérettel vette tudomásul és az analfabeta tanfolyam hallgatók jutalmazására 58 drb könyvet küldött; alapszabályok a kolozsvári posta és távirda igazgatóság felhivására beterjesztettek; Székelyudvarhely V. kerületében a czigány analfabeta tanfolyam vizsgája f. hó 9-én jó sikerrel megtartatott, a székelyszentkirályi analfabeta és továbbképző tanfolyam záróvizsgája a kir. tanfelügyelővel történt megállapodás után folyó hó 15-én d. u. 3 órára kitüzetett, dr. *Pál* Ernő ügyvéd az egyesület alapitó tagjai sorába, *Szabó* Gyula pü. titkár, *Horváth* József ref. kántor, *Embery* Árpád tanár, dr. *Borosnyai* Pál ügyvéd, *Földes* Ferencz tanitó, *Földes* Ferenczné tanitónő, id. *Török* Albert, ifj. *Szabó* Dénes, *Simó* Sándor gazdálkodók, *Kelemen* Sándor unit. pap, *Fekete* Miklós körjegyző, *Angyal* Mária tanitónő az egylet rendes tagjai sorába léptek örvendetes tudomásul vették. A székelyszentkirályi analfabeta vizsgálat alkalmával a községben egy Uránia előadás tartására a titkárt felkérték. Módositott alapszabályokat ujra tárgyalás végett a delegált bizottságnak áttették. Az egylet pénztárosát a tagdijak szigoru felhajtásával megbizták.

HIREK.

—

Székelyudvarhely, márcz. 16.

Márczius 15-ikét a város közönsége meleg lelkesedéssel ülte meg. A nagy nap délelőttjén a középiskolákban és a Szakiskolában voltak ünnepélyek, mig délután a Dalegylet által rendezett ünnepély folyt le, hol az ünnepi beszédet *Szabó* Dezső főreálisk. tanár tartotta, a Dalegylet énekelt, zongoraszólot játszott *Maráth* Aranka, dialogot adtak elő *Kónya* Kálmán és *Kerestély* István, a Hadak utja szinműből pedig egy részletet adtak elő. A róm. kath. főgimn. ünnepélyén alkalmi beszédet *Révfy* Andor 8 o. t. mondott, *Kerestély* István és *Péter* Dénes 8. o. tanulók szavaltak.

—

A szocziális élet utjain.

— Előadás a megyeházán. —

Egy mélyreható, áldásos akcziónak bölcsőjét állottuk körül f. hó 11-én Székelyudvarhelyen a vármegyeház termében. Dr. *Sebesi* János alispán kezdeményezésére jött össze három egyesület: a körjegyzői, tanitótestületi és népnevelési egyesület, melynek tagjai előtt dr. *Csettler* Jenő min. titkár ismertette az országos gazdasági munkás és cseléd segélypénztár által nyujtott biztositási módozatokat s a földmivelő nép nyugdij intézményét.

Az előadást *Pál* Árpád vm. főjegyző vezette be. Szocziális bajok orvoslását tovább halasztanunk sem lehet s éppen ez inditotta a vármegye alispánját arra, hogy a vármegye jegyzői és tanitói karát összehivja egy közös értekezletre, remélvén az összetartott erőkből kisarjadzó sikeres eredményeket.

Főjegyző felhivására Dr. *Csettler* min. titkár emelkedett fel szólásra s majdnem $^3/_4$ órán át foglalkozott azon indokokkal, melyek a földmivelő nép körébe a pénztár működését, illetve akcióját bevinni szükségessé teszik. Az előadónak beszéde során felhozott s a földmivelő nép életéből meritett motivumok oly élesen állitották elő a földmives háztartási, családi, társadalmi életviszonyait, hogy azt nemcsak átérezni, de mintegy kézzel foghatni lehetett.

Világos, előttünk nap-nap után megnyilvánuló példákban hosszasan foglalkozott az indokokkal s a szocziális törvénynek a gyakorlati életben való megvalósitásával s a megvalósitás szükségességével s éppen a meggyőző érvek sokasága adtak a hallgatóságna ideát és lelkesedést, erős elhatározást, hogy ezt, a kis emberek valódi áldását, ekzisztenciájuk biztositékát a munkás cseléd s. pénztárt a vármegye összes községeiben, bárminő áron életbe kell léptetni.

A földmivesek nyugdij intézménye, mely évi 10 K befizetés után, munkaképtelenség esetén már 10 évre, rendes körülmények között a 60-ik életév után évenkint 240 K nyugdijt biztosit a földmivesnek még baleset ellen is biztositja tagját, mennyiben ha baleset éri az ingyen gyógykezelésen, operáczió költségein kivül napi 1 koronát fizet 2 hónapig s ha ez időn belül nem nyerné vissza munkaképességét — folyósitja évi 240 K nyugdiját, vagy ha meghal temetési költség czimén ugyanennyit fizet.

Egy kisbirtokosnak viszonyaink között alig van 3—5 hold szántó és kaszáló földje. Akinek 5 hold van, az már nagybirtokos számba megy, a legtöbbje fél és egy hold termőfölddel bir. Ekkora birtokkal rendelkezők ha meg is van gyermekeikben az ugynevezett munkatőke csak nyomorognak s főleg ha munkaképtelené válik, vagy elöregedik a családfő, vele együtt üti fel fejét a családban a nyomor és elégedetlenség, panasz, siralom.

A falusi élet szocziális bajai legnagyobbrészben a törpebirtok tulajdonosaiuak családi és társadalmi életéből fakad; a nyomor és tulfeszitett küzdelem szitja a folytonos békétlenségét s főleg az intelligens osztály elleni gyűlöletet, akiket rendezettebb viszonyaiknál fogva megelégedettebbeknek lát és hisz — noha az irigységnek sem valami kis szerepe jut a balitéletnél. Ennek megszüntetését czélozza a nyugdij intézmény s igaza van az előadónak, hogy az inséges családfőnek, kinek igényei nincsenek, megváltás az évi 240 K- nyugdij.

Előadónak *Pál* Árpád főjegyző mondott szives köszönetet s tett igéretet, hogy a földmivesek nyugdij intézménye a jegyzők és tanitók lelkes közreműködése révén nemsokára élni fog a vármegyében. A kirendeltség nevében *Székelyhidy* Viktor megbizott mondott köszönetet s kérte a hallgatóságot a szocziális akcióra, igérvén, hogy ez év május havában több község részére tartat előadásokat buzditó beszédeket.

Vajha az előadás s a hallgatók ügyszeretete, buzgósága minden egyes községben kitüzné a nyugdijintézmény zászlóját s ezzel megszerezné számtalan kis ekzisztenciának megelégedését, baldogulását s ezzel a falu békéjét.

Meleg érdeklődéssel kisérjük a czocziális akczió további mozzanatait.

—

Konferenczia-beszédek.

Életbevágó nagy átalakulások, vagyis lelki és szivbeli megujhodások nem a lármás világban születnek meg, hol a forrongó elemek csatakiáltása egy perczig sem szünetel, hanem félreeső, vonzó területen, a csöndes magányban, hol a többszörösen tépett és sokat szenvedett szivekhez az Isten lelke szól.

A lelkek itt megértik és sokáig élvezik is az Isten szavát. Mert az önelmerülés és ihlettség órái, melyek a lélekre átalakitó hatással vannak, a lelki magányban nem suhannak át észrevétlenül, mint ahogy az árnyék is átvonul a sötét vizek felett: a magányban megszivlelt és többszörösen átélt gondolatok ujra és ujra életrekelnek, visszatérnek százszor is, mert megvan az a sajátságos tulajdonsága, hogy jó időre feledhetlenek. Ezek a gondolatok adnak keretet *Szentiványi* Károly rátóti prépost nagystilü elmefuttatásainak, elragadóan szép konferenciáinak, melyeket városunk nem csak intelligens osztályai, a katholikus férfi- és női-világ előkelőségei, de az alsóbb néprétegek hivő elemei is folyó hó 12—14. napjain a helybeli róm. kath. finevelő kápolnájában mindvégig feszült figyelemmel és nagy érdeklődéssel hallgattak.

A mély elmeéllel, páratlan tudással, vas logikával összeállitott s szinte irigylésre méltó közvetlenséggel s szerencsés dialektikával előadott konferenciák, melyek az egyházi beszédek megannyi remekeit képezték s melyekben szinte érezni lehetett a krisztusi szeretet melegét: a hallgatóságra óriási erővel hatottak. Az evangeliumi igék fenséges, illusztrált bemutatásai, melyek olyan sokat beszélnek Szentiványi zseniálitásáról, finom gyökérszálaikkal átfonták még azokat a megkövesedett szivekat is, melyeket talán sohasem tudott eléggé fölmelegiteni és áttüzesiteni az isteni kegyelem.

Mily nagy hatással voltak Szentiványi konferenciái a hallgatóságra, arról mesés dolgokat tudnának elmondani azok a könnycseppek, melyeket — egy-egy megrázó példának, vagy történetnek ecsetelése közben — viharos érzelmek csaltak ki a szemekből.

Nem csoda azért, ha az érdeklődés városunkban egyre fokozódott a konferenciák iránt s a finevelő intézet kápolnája utoljára már nem tudni befogadni sem a nők, sem a férfiak sokaságát, kik mindannyian látni és hallani óhajtották a legzseniálisabb szónokok egyikét: Szentiványit.

Nyugodt lélekkel irhatom, hogy a róm. kath. egyházközség oltáregyesülete s az urak Mária-kongrogácziója, melyek érdekében Szentiványi fáradozott, a kegyelem és lelki megujhodás e nagy napjaira, hálás szivvel fog visszaemlékezni még késő évek mulva is. *(Egy jelenvolt.)*

—

Az agyagfalvi Székely-emlék.

— A mű leirása —

Tizeznégy évvel ezelőtt, 1899-ben, inditotta meg az akcziót néhai való jó *Solymossy* Endre, hogy az agyagfalvi réten, a székelynép hajdani Rákosmezején, a dicsőséges multhoz méltó emléket állitsunk mi, székelyek. A történelem lelkes tanára előtt fölkelének mohosult sirjaikból törvényt ülő, törvényt hozó őseink, akiknek arczán nemes büszkeségnek, szabad voltuk erős tudatának fénye ragyoga és a modern történetirás gazdag archivumából megindult szivvel bizonyitotta, hogy „1506-ban az agyagfalvi réten kelt az a konstituczió, melyet őseink s a pártütők és hűségtelenek aránt“ alkotának; felidézte, hogy negyedfélszázaddal, később, 1848-ban ugyancsak ezen a réten gyültek össze eleink, hogy megvédelmezzék Erdélyt, az orozva megtámadottat.

Tehát egy szabad, a szabadságra érett nép emlékét kivánta megőrizni és hirdetni az agyagfalvi réten felállitandó emlék. A kibocsátott fel-

hivást mindenfelé lelkesedéssel fogadták, minek eredménye lett aztán az, hogy rövid pár év alatt mintegy nyolczezer korona gyült össze a székelység filléreiből, a melyhez maga a koronás király is ezer koronát ajánlott fel magánpénztárából. A bevezetett gyüjtés azonban megfeneklett s az emlék végrehajtó bizottsága éppen ezért elerkezettnek látja az időt, hogy annak kiviteléhez hozzálásson. Tudatában van annak a bizottság, hogy csekély az összeg arra, hogy monumentális és figurális emlék létesittessék, ám olyat szándékozik alkotni, amilyent a körülmények a legjobban megengednek, erre pedig a legalkalmasabb az a terv, melyet *Hargita* Nándor szakiskolai igazgató, szobrász tervezett, a melyet már Zala szobrász-müvész is felülbirált, s a melyre nézve most már részletes terv és költségvetés áll a bizottság rendelkezésére.

Az emlék kivitelére szükséges intézkedések megtétele végett a végrehajtó bizottság elnöke, *Soó* Gáspár, folyó hó 10-én délutánra gyülésre hivta össze a bizottságot, a mikor a bizottság jegyzője előterjesztette a bizottsághoz érkezett ajánlatot. E szerint Hargita hajlandó a bemutatott költségvetés szerint 10 ezer korona önköltségi árban vállalni az emlék kivitelét és felállitását, a mennyiben a miniszter engedélyt ad a szakiskolában való kidolgozásra.

A bizottság, melyben a többek közt résztvettek: *Ugron* János főispán, *Sándor* Mózes, *Göncsi* Lajos, *Embery* Árpán, *Molnár* Károly, *Hegyi* Mózes, *Vida* Lajos, *Márk* Mihály és mások — az ajánlatot elvileg elfogadta azzal a hozzáadással, hogy a terv és költségvetés egyik fővárosi szobrász-müvészhez végleges birálat végett felküldetik, egyben pedig kimondotta, hogy a mü létesitéséig permanencziában marad s a szükséges hely biztositása végett a lépéseket megteszi, a mi annyival könnyebben megy, mert erre nézve *Hegyi* Zsigmond ny. jegyző a megfelelő területet sajátjából felajánlotta. A bizottság az emlék modelljét is megtekintette, melynek leirását a következőkben foglalhatjuk össze:

A tervezet 10 méter magas emlékoszlop egyszerű széles nagy arányu architektonikus formákból épül fel, egy alól menedékesen összehuzódó és négy sarokdisszel ellátott alépitménnyel, Udvarhelyvármegye faragott plasztikus czimerével és két nagy márványlap felirati táblával.

Ezen alépitményen nyugszik egy hatalmas négyszögü és élére állitott corpus, oszlopszék, melyen a négy szomszéd vármegye (Csik, Marostorda, Torda-aranyos és Háromszék) czimerei vannak kifaragva.

Symbolumként vannak azok alkalmazva, mintegy hirdetői annak, hogy 1848. október hó 16-án tartott nagy székely népgyülésen ezen öt vármegye 50.000 székelylyel képviselte magát.

A hatalmas oszlopszékből négy egymás mellé illesztett és fölfelé törekvő és egy testté forrott oszlopköteg látható, a székely testvériség, egyenlőség és összetartás kifejezői. Folytatásul az oszlopoknak magyaros ornamentikával ellátott faragott oszlopfejek vannak és a tulajdonképpeni befejező részét az emlékoszlopnak a kiterjesztett szárnyu, mintegy az oszlopnak védelmezője és csőrében 1848-beli kardot tartó Turul madár képezi.

Az egész munka a maga egyszerü és széles nagy formáinál fogva — tekintetbe véve a nagy és szabad helyet, a melyre az oszlop készül — összhangzatos és monumentális benyomását fogja a szemlélőre gyakorolni.

A bizottság megbizta a titkárt, hogy ugy a szoborról vezendő fényképeket, mint annak költségvetését s az ajánlatba hozott köveket vélemény kikérése végett terjessze egyik szobrász elé, s a visszaérkezett észrevételek után nyomban hozzálát a bizottság a szerződés megkötéséhez, ugy hogy az emlék már 1914. októberben leleplezhető legyen.

—

Jegyzők gyülése.

Az udvarhelyvármegyei községi és körjegyzők egyesülete f. hó 11-én a vármegyeház kistermében a tagok élénk érdeklődése mellett tartotta meg tavaszi rendes gyülését. *Kiss* Jenő egyl. alelnök elnöki megnyitóját, amelyben beszámol az egyesület mult évi működéséről és a jegyzői kar életében előfordult nevezetesebb mozzanatokról, az gyülés tudomásul vette és az elnöki megnyitónak jegyzőkönyvi megörökitését határozta el. Gálffy István egyl. elnök lemondási kérése felett a közgyülés szótöbbséggel oly irányu határozatot hozott, hogy a lemondott elnök kéressék fel lemondása visszavonására, ami annyival inkább indokolt volt, mivel a lemondásra okot szolgáltató sérelem az elnöki megnyitó kapcsán hozott határozatban reparálva lett.

A mult évben Kolozsváron tartott központi közgyülésre kiküldöttek nevében *Kádár* Gyula korondi jegyző által előterjesztett jelentés tudomásul vétetett. *Kiss* Jenő inditványára az egyesület, az orsz. központi egyesület utján, kérvénynyel fordul a törvényhozáshoz, az 1894. évi XVI. t.-cz. 20. 48. §-ainak novelláris uton történő oly irányu megváltoztatásáért, hogy a jegyzők a haláleset felvétel és leltározás körül elkövetett mulasztásért a kir. járásbiróságok által alkalmazható rendbirságolás helyett közvetlen felettes hatóságuk utján — esetleg fegyelmi uton — vonassanak felelősségre, ami annyival inkább indokolt, mivel jelenleg — jogorvoslat hiányában — a jegyzők teljesen ki vannak szolgáltatva a hagyatéki hatóságok önkényének. *Gálffy* István inditványa alapján az egyesület minden egyes jegyzőségbe adóügyi jegyzői állás szervezéséért folyamodik. *Kiss* Jenő inditványára az egyesület kérésssel fordul a vármegye alispánjához és közigazgatási bizottságához az 1909. évi X. t.-cz. alapján foganatositandó adóösszeirás idejére a bizottsági elnökként működő jegyzők mellé segédmunkaerő kirendelés és a jegyzők, mint bizottsági elnökök napi és fuvardijának megállapitása végett. Az országos ügyvéd-szövetség azon átirata, hogy a jegyzők a jogi természetü magánmunkálatokról mondjanak le: közgyülés akként határozott, hogy amennyiben a jegyzők fizetésrendezését a magánmunkálkodási jog akadályozza, ugy erről saját szempontjából elvileg hajlandó lemondani, ámbár ezt, mint a községek lakosságának érdekébe ütközőt, károsnak és veszélyesnek tartja. A végleges lemondásról azonban mindaddig nem nyilatkozhatik, amig a kártalanitás mérvéről tudomása nincsen és arról biztositva nem lett.

A központi egyesület ügyrendjének és alapszabályának módositása tárgyában tett határozati javaslat elfogadtatott, valamint elfogadva lett a központi egyesület által kidolgozott egységes magánmunkálati szabályrendelet tervezete is. A jegyzők központi sajtóirodája hivatalos tudósitójául *Kiss* Jenő egyl. alelnök választatott meg

Az inditványok során *Mihályi* Béla és *Gáspár* Albert inditványára közgyülés elhatározta, miszerint a vármegye közigazgatási bizottsága utján kérésssel fordul a m. kir. pénzügyminiszterhez oly czélból, hogy a vármegye jegyzői — munkaerő hiány miatt — az adószedésnéli közreműködéstől mentessenek fel; — a vármegye alispánját pedig felkérik, hogy az adószedés körül a jegyzők teendőiként előirt munkálatok végzésére a községekbe — addig is, amig adóügyi jegyzői állások szerveztetének, — adóellenőri állást szervezessen, mivel teljes képtelenség, hogy a jegyzők a közadók kezeléséről szóló és most életbe léptetett végrehajtási utasitás rendelkezéseinek segédmunkaerő nélkül, illetve a mostani elégtelen segédmunkaerő mellett eleget tehessenek.

Legvégül Kiss Jenő egyl. alelnöknek a gyülési tárgysorozat és határozati javaslatok pontos és körültekintő előkészitéseért a közgyülés jegyzőkönyvi köszönetet és elismerést szavazott.

—

A Polgári leányiskola elhelyezése ügyében egy lépéssel előre haladtunk. A közigazgatási bizottságnak ugyanis ezen a héten tartott ülésében *Hajdu* Ferencz kir. tanfelügyelő igen helyesen rámutatott arra a tarthatatlan állapotra, mely ezen iskolánál az elhelyezést illetőleg fennáll. A tanitás három különböző bérházban folyik, s a tantermek nemcsak tanügyi, de közegészségügyi szempontból is határozottan kifogás alá esnek. Ezen tarthatatlan állapot megszüntetését csakis egy, az iskola részére emelendő épülettől lehet remélni, s ez ügyben az intézet gondnoksága intézett is már kérést a kultusz miniszterhez, ezt évekkel megelőzőleg pedig a város képviselőtestülete telket is ajánlott fel az iskola czéljára; azonban intézkedés az épitkezés tekintetében még mindig nem történt. A közigazgatási bizottság a tanfelügyelő ajánlatára a legnagyobb készséggel tette magáévá az inditványt, hogy a gondnokság kérése a legmelegebb hangu pártoló irattal terjesztessék fel a miniszterhez, melyben az iskola tervének és költségvetésének sürgős elkészitését kéri a bizottság. Reméljük, hogy ez intézkedésnek rövidesen eredményét látjuk.

Az iparosok szabad-liceumában f. hó 9-én *Bodnár* Lajos főreáliskolai tanár tartott érdekes előadást az állatok és növények életének kölcsönösségéről. *Sprenz* Mariska igen temperamentumosan adott elő egy monologot s *Kertész* Béla ref. kollegiumi tanuló hegedüjátékával ragadta tapsokra a hallgatóságot. Ma d. u. 2 órakor *Balázs* Sándor főreáliskolai tanár a *mohácsi vészről* tart előadást *Bodrogi* Baláza, a lyceum énekvezére zenekisérettel szólót énekel, *Kertész* Béla hegedül, *Bardocz* József szaval.

A székely gazdasági kérdés. Ezen a czimen tartott előadást László Gyula a marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara márczius 7-én tartott vitaestéjén. László Gyula azzal kezdte előadását, hogy a székely kérdés megoldása a kenyérkérdésen dől el. Természetes, hogy ez a kérdés vonul át az egész előadáson és a következő tizenkét pontban foglalja össze a tennivalót:

A vasuthálózat további kifejlesztése keletre a Fekete-tenger irányában; Romániával az 1917. évi megujitáskor iparunknak és kereskedelmünknek kedvezőbb vámszerződés megkötése; a kevésbbé ismert és még ismeretlen anyagok geológiai föltárására vonatkozó javaslatok előkészitése; az elemi erő (földgáz és vizierő) értékesitése az iparban; a fontosabb nyersanyagoknak részint értékesitésére, részint pedig helyi földolgozására vonatkozó tervek és javaslatok; — a kisipar produktiv erejének fokozása, ezzel kapcsolatosan ipartestületek alakitása, anyagraktárak és termelő szövetkezetek összehozása, közmühelyek létesitése; — a gyáripar kifejlesztése oly vidéken, a hol vagy a helyben levő nyersanyag, vagy a kéznél levő olcsó elemi erők, vagy a jó és megbizható munkáskezek jelenléte prosperálásukat eleve biztositja; — a háziipar ügye, tömegtermelésre való áttéritése, piaczosabb czikkeknek a kereskedelem, esetleg szövetkezett raktárak létesitése által leendő értékesitésével; — a munkásügy rendezése, egy székelyföldi munkásközvetitő irodának a kirendeltséggel kapcsolatosan való létesitése; — az ipari nevelés (inasügy) fejlesztése, inasinternátusok és inasotthonok létesitése; — a felsőbbfoku ipari képzés kiterjesztése; tanfolyamok föntartása és bővitése felnőtt iparosok és ipari munkások számára, a marosvásárhelyi ipari szakiskolának felső iparisklává átalakitása, székely iparos ifjak részére évenként legalább tiz külföldi tanulmányuti ösztöndij alapitása; és végül a fürdőügy és idegenforgalmi ipar felkarolása és kifejlesztése, mindenekelőtt a székelyföldi fürdőszövetség létesitése és ennek támogatásával a kirendeltséggel kapcsolatban székelyföldi idegenforgalmi iroda föláll itása. Kétségkivül szép és gyakorlati program mely megérdemli, hogy komolyan foglalkozzanak vele és meg is valósitsák.

Eladásra kerülő ingatlanok. Gergely János kiskoru utódai tulajdonát képező és Kadicsfalván levő ingatlanok folyó hó 26-án délelőtt 10 órakor Kadicsfalva község házánál nyilvános árverésen el fognak adatni.

Nagy hét. Mai nappal beköszöntött a töredelem ideje, az őskereszténység korából mai napig szent időnek nevezet nagy hét. A földre szállott Istenember kinszenvedését ünnepli mély gyásszal és zsolozsmákkal az egyház. Nagy-szerdán d. u. kezdődnek a zsolozsmázások a plebánia és szerzetesek templomában. Csütörtökön a misék után oltárfosztások, d. u. zsolozsmák lesznek, mig nagypénteken a kinszenvedés evangeliuma, illetőleg leczkéje: a passió énekeltetik minda két templomban s felnyittatnak a szentsirok, délután pedig Jeremiás próféta könyörgésének megható dallama rázza fel a bűnös lelkeket. A gyászt nagyszombattal fejezi be az egyház, mikor kora reggeli órákban vizszentelés, utánna szent mise tartatik, délután feltámadási szertartás és körmenet lesz. Az egyházak a templomok ajtóján kitett feliratt jelzik a szertartások rendjét és idejét.

Székelyek Budapesten. Hét székely fiu alakitotta meg a „Péterfy-asztalt"-t 1910-ben. Azóta minden pénteken össze jönnek, hogy a székelység ügyét megbeszéljék és a megvalósitható eszméket támogassák. Irott alapszabálya nincs, csak a nemes ügy szeretete tartja össze. Minden tag az öt ujján elszámlálhatja az asztal rendjét, melyet az asztal feje, *Péterfy* Tamás székely iró csinált: 1. Kutyát, 2. Kártyát, 3. Politikát közénk behozni nem szabad. 4. Pohárköszöntö tilos. 5. Italából másnak senki se töltsön, mert a potya lealáz. Jelszó: A székely dicsőségért. A „Péterfy-asztal" először is a székely anekdoták és góbéságok gyüjtését kezdette meg. Az első gyüjtemény „Nete ne" czim alatt könyv alakban is megjelent ötezer példányban. Ára 1 K. A haza védelme érdekében a czéllövés terjesztésére iskolai czélpuskákat küldött a Székelyföldre. A góbéságok gyüjtöit pedig öt arany pályadijjal jutalmazta. Az iskolai czéllövészet dijait kiadta. Első dij egy diszes faragásu czéltábla. „Székely dicsőségért a Péterfy asztal 1910." felirattal, nyerte Éltes János igazgató-tanitó, Gyimesbükk. Másodikat Benczédi Ferencz tanitó, Tarcsafalva (Udvarhelym.). A czéllövészet népszerősitésére négyféle levelezőlapot adott ki huszezer példányban. A székelyföldi főtermény, a kukoricza vetőmagjának javitására és a termések emelésére két nagy dijat tüzött ki 10—16 éves székely fiuk részére. A két nyertest a „Péterfy asztal" költségén 8 napra Budapestre hozza az Első Országos Kukoriczakiállitás megtekintésére. Pályázott és vetőmagot kapott 123 fiu. Rosz időjárás miatt a termés tönkre ment, a kiállitás is elmaradt. A pályázatot megismétlik.

A kirendeltség által kiosztandó kedvezményes inség tengeriro eleddig jelentkeztek: a h.-szentlászlói, h.-szentpáli, h.-keményfalvi, h.-daróczi, h.-ujfalusi, tordátfalvi, felsősófalvai, fiatfalvai, mátisfalvai, bikafalvi, atyhai, benczédi, patakfalvi, kányádi, alsósófalvai, siménfalvai, erkedi, székelykereszturi, székelyudvarhely—szombatfalvi gazdakörök 1—1 vaggonra, a székelyzsombori gazdakör 1 és fél vaggonra, Székelyszenterzsébet község 1 vaggonra, métermázsánkint 15 K árban. Sükö község részére, mivel a község nagy inség alatt áll, a kirendeltség kivételesen mm. 12 K árban engedélyezte a tengerit. Nevezett gazdakörök a tengeri árát már befizették a kirendeltség pénztárába s rövid időn hozzájutnak az inséges tengerihez.

Papok és tanitók közös áldozása. A röm. kath. lelkészek és tanitók az évenkinti szokásos közös gyónást és ádozást f. hó 13-án d. e. 10 órakor tartották meg a helybeli plebánia templomban. A teljes számban felvonult papsághoz és tanitókhoz *Sebestyén* Mózes zotelakai kanonok esp. plebános intézett magas röptü beszédet, mely után az ünnepélyes szent misét *Pál* István celebrálta, kiosztván a szentséget az egyházi diszben oltárhoz járuló pap és tanitó testvéreknek.

Müsoros előadás. A Polgári leányiskola tantestülete és ifjusága a mult vasárnap délután sikerült müsoros előadást rendezett a Budapest-szálló szinháztermében. A termet ez alkalomra a közönség zsufolásig megtöltötte és bővön jutott a sikerült programszámok szereplői mellett az elismerésből a tantestületnek is, mely nagy fáradsággal valóban szépet és eredményest produkált. A müsor első számaként Poldini: Vadrózsáját adták elő az intézeti növendékek. Az udvarhölgyek diszes csapata, a vadórzók stilszerü egyenruhája, az apródok és boszorkányok kara, a Herczeg és Vadrózsa kedves éneke együtt kellemes harmoniává olvadt össze. *Tompa* Lilike 4. oszt. tanuló Zöldi Márton A hangsuly czimü monologját adta elő sok ügyességgel, hangos derültséget keltve. Ezután *Kaunts* Hedvig, *Bedő* Sári, *Szarka* Mariska, *Bagó* Margit, *Paál* Vilma, *Zárug* Ida, *Embery* Lenke és *Bodroghi* Judit int. növendékek a Hushagyókedd czimü egy felvonásos vigjátékot játszották sok elevenséggel. Betétként *Paál* Vilma egy szóló tánczot lejtett, mely befejezettségével méltán váltott ki szünni nem akaró tapsot, aminthogy ebből a többi szereplőnek is bőven kijutott. Grieg Solvejg dalát *Lőrincz* Teréz 4. o. t. kellemesen csengő hangjával szépen énekelte, ezt pedig Makai Emil Robinzonok czimü egy felvonásos vigjátéka követte, melyben *Solymossy* Lola, *Pap* Róza, *Robonyi* Piroska, *Bodroghy* Ibolyka, *Prunyi* Gizella, *Kassay* Erzsi, *Pap* Berta, *Darócsy* Margit, *Frank* Róza varrótanf. növendékek, továbbá *Csanády* György, *Benedek* Elek, *Szánthó* Dénes, *Lászlo* Tibor, *Sterba* Barna középisk. tanulók vettek részt, kik a darabot jó összevágó előadás keretében mutatták be általános tetszést érdemelve ki. Ezután egy nehány nagy mester klasszikus festményét mutatták be, melyek hü reprodukczióukkal mély benyomást tettek. A szép tartalmas müsort egy babakirakat zárta be, mely eredetiségével és kedvességével méltó befejezése képezte a kedves estélynek.

Az anyagiakat illetőleg a következő elszámolás közlésére kértek fel: A székelyudvarhelyi áll. polg. leányiskola tantestületének és ifjuságának 1914. márcz. 9-én tartott előadásán felülfizettek: Paál István 5 K, Bibó Samu közs. jegyző Ugra 6 K, özv. Pálffy Ferenczné 2 K, Blessinger kapitány 1 K, Dr. Mezey Pál 2 K 20 fill., Szöllősi Ödön 4 K, Vajda Ferencz 3 K. Soha Aladár 2 K, Dr. Hoffer András 1 K 20 fill. Bevétel volt 664 K 80 fill., kiadás volt 264 K 80 fill. Jövedelem 400 K. Mind a résztvevő közönségnek, mind a szives felülfizetőknek hálás köszönetet mond a tantestület.

Női ruhaszabók mestertanfolyama. A marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara az érdekeltek tudomására hozza, hogy a budapesti m. kir. technológiai iparmuzeum igazgatósága junius 22-étől augusztus 9 ig a női ruhakészitő férfi iparosok részére mestertanfolyamot rendez, mire nézve a kellőleg okmányolt folyamodványok f. évi május 1-ig adandók be. A hallgatók 300-350 koronát fizetnek, miért a Népszállóban olcsó ellátáshoz és lakáshoz segittetnek. Bővebbet a kamaránál vagy a technologiai igazgatóságánál (József-körut 6.)

x **Az idők jele.** Nehány év előtt, amikor a filmgyárosok kezdték az első két és három felvonásos darabokat készitteni, mozidarab irók hiányában, nem láttunk mást, mint csupán ponyvaregényekből össze tákolt rémdrámákat és lehetetlen detektivhistóriákat. Az utóbbi időben ezen a téren örvendetes javulás állt be. Ma a világ legjobb irói versekednek egymással, hogy világhirü müvészek, mint Ermete Zacconi, Basserman, Ferdinand Bonn, W. Psilander, Asta Nielsen, Sarah Bernhard számára mentül jobb és jobb darabokat irjanak. Mi sem természetesebb, minthogy e versenyzés hasznát a mozijáró közönség élvezi. A filmgyárosok is felvették egymás közt a versenyt melyben első helyen a dán Nordisk film C. áll, melynek kitünő müvészek akakitásával készült felvételeit mindenki élvezettel nézi végig. Ezen gyár „Az asszony" czimü kitünő három felvonásos társadalmi szinmüvet, melynek főszerepét a csodaszép müvésznő Else Frölich alakitja, szombat és vasárnap muja be kétórás előadás keretében a Hungária szállóban müködő Apolló Bioskop.

Udvarhelymegye iparfejlesztő bizottsága f. hó 12-ikén *Ugron* János főispán elnökletével ülésezett. A bizottság tudomásul vette a keresk. és iparkamara azon intézkedését, hogy a bizottság által segélyezésre javaslatba hozott Derzsi Árpád bádogos kérését nem terjeszti fel a miniszterhez, mivel egyes iparosok segélyezése a többi rovására megy. A bizottság egyben ugy határozott, hogy a kérést maga fogja közvetlenül a miniszternek felküldeni pártolólag. Ugyancsak igy járt el a bizottság Rájk József kérésével is. Tudomásul szolgált, hogy a bizottság által a várostól bérelt füzfa vesszőtelep szerződését a képviselőtestület felbontotta. Pásztor Miklós segély iránti kérését fedezet hiányában elutasitották. Oláh András tanf. hallgató részére 100 K segélyt a miniesztertől kér a bizottság. A kamara azon megkeresésére, hogy a szerkesztés alatt álló jelentése részére a bizottság programját adja, megbizták Dr. *Majthényi* Miklós biz. jegyzőt, a rendelkezésére álló adatok alapján azt állitsa össze. A kamara megkeresése alapján a bizottság vitaestélyek tartására a kamarát meghivni határozta.

Áruminta-vásár Budapesten. A marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara az érdekelt iparos és kereskedő közönség tudomására hozza, hogy a budapesti kereskedelmi és iparkamara a a keresk. kormány megbizásából *1913. május 7—13-án áruminta-vásárt* rendez Budapesten a városligeti Iparcsarnokban, minek czélja az, hogy összehozza a vásárló és eladó közönséget s ezáltal a kereskedelmi ügyletek lebonyolitását megkönnyitse. Az áruminta-vásárra vonatkozó egyéb részletes tájékoztatások a vásár irodájában (Budapest, Irányi-utcza 21. sz. a.) szerezhetők, hol készségesen adnak felvilágositást minden érdeklődőnek.

Kedvezményes vetőmagvak kiosztása. A kirendeltség által kiosztandó kedvezményes vetőmagvak — értesülésünk szerint — most érkeznek és ezek a Székelygazdák Szövetkezetének vasut mellett levő raktárában helyeztetnek el. A Székelyudvarhelyhez közel eső községek részére tengelyen, a távolabbiaknak vonaton lesz elküldve a vetőmag, mihelyt az összes vetőmagvak (30 vaggon) meg fognak érkezni. A minisztori kirendeltség a kiosztás idejét minden egyes gazdakörrel előre fogja tudatni.

A sorozást a *székelykereszturi* járásban f. hó 1, 3, 4 és 5-ikén tartották meg. Dr. *Paál* Árpád főjegyző, alispánhelyettes, továbbá *Trassenovits* és *Gross* őrnagyok és Dr. *Lengyel* József m. főorvos részvételével. A felhiva volt 836 egyénből távol maradt 390, az ujonczjutalékba besoroztak 175, segédszolgálatra 4, póttartalékba 13-at. *Oklándon* ugyanezen bizottság 7, 8, 10 és 11-ikén tartotta meg a sorozást. Felhiva volt 590 egyén, melyből távol maradt 171. Besoroztak 175-t, segédszolgálatra 3-t, póttartalékba 15-öt. Az udvarhelyi járásban a sorozás most van folyamatban.

Analfabeták vizsgája. A székelyudvarhelyi V. kerületü röm. kath. elemi iskolában mult vasárnap d. e. 9 órától kezdődőleg tartatott meg az analfabeta czigányok vizsgája igen jó eredménnyel. A vizsgán *Hajdu* Ferencz kir. tanfelügyelő elnökölt; a népnevelési egyesület részéről a titkár, a községből pedig számosan vettek részt. Vizsgálat végén *Gál* Mihály tanfolyamvezető tanitó, ki fáradságot nem ismerve vezette be az analfabétákat az irás olvasás ismereteibe, osztotta ki a társadalom adakozásából összeszerzott teljesen uj ruházatot és jutalomkönyveket. Tegnap Székelyszentkirályon tartatott meg a vizsgálat a kir. tanfelügyelő elnökletével, melynek végeztével a Népnevelési egyesület Urániai előadást tartatott.

A poruljárt verekedő. A mult vasárnap délután *Pap* Dénes asztalossegéd a Mátéffy Lidi vendéglőjében alaposan felöntött a garatra. Ugy kilencz órára teljesen elkészülve elindult haza felé, de utjában még betért egy utolsó pohárra a Kassay Árpád piacztéri vendéglőjébe, hol Bardocz Ferencz, Fusch Emil és Focht Antal hármasban kártyáztak. Pap asztalukhoz ült s csakhamar megjelent a kibiczpénz az asztalon, mely egy kifizetésnél nem nyert kielégitést. Pap nem vette tréfára a dolgot s a hallatlan eseményre olyan skandalumot csapott, hogy ugyan helyben. Az alkalmatlan kibiczet valami csattanóssal akarták a partnerek közös erővel elnémitani, mitől ez annyira elveszitette az eszét, hogy a társai helyett önmagába verte bele a bicskot, s amikor több sebből javában vérzett, kilépett az utczára. Kimenet közben még valamelyes nyilatkozatot tehetett, mert ezek hámán utána mentek, s olyan alaposan helyben hagyták, hogy a rendőrök eszméletlen állapotban szállitották a kórházban. Az eljárást meginditották.

A tartalékosok és póttartalékosok fegyvergyakorlatai. Bécsből jelentik, hogy a fegyvergyakorlatokra vonatkozó határozatokat már legközelebb közzéteszik. A határozatok fontosabb pontjai a következők:

A tartalékos tisztek és tisztjelöltek, valamint a tartalékos hadapródjelöltek, akik az idén töltik be 10-ik vagy 11-ik szolgálati évüket, feltétlenül behivandók a negyedik fegyvergyakorlatra. A behivás alól kivétetnek azok, akik a jelenlegi különleges helyzet következtében tényleges szolgálatra voltak behiva. A kivételesen felemelt létszámra való tekintettel tényleges szolgálatot teljesitett tartalékos legénység, valamint a legalább husz napi tényleges szolgálatban volt póttartalékosok az 1913. évben nem hivhatók be fegyvergyakorlatra. A tartalékba helyezett volt csapatszamvivőjelöltek a mozgósitás eshetőségére szükséges kioktatás czéljából husz napi fegyvergyakorlatra behivandók és erre az időre az irodákba osztandók. Az időhöz kötött foglalkozással biró tartalékosok kérelmére megengedhető, hogy fegyvergyakorlataikat a deczember-től január 15-ig terjedő és az aratási időszakon kivül eső időben teljesithessék. Akik saját hibájukból elmulasztják a fegyvergyakorlat leszolgálását, ezt négy heti gyakorlattal pótolni tartoznak és ezenkivül a legközelebbi fegyvergyakorlatra szintén négy hétre hivandók be. A fegyvergyakorlatra kötelezett, de be nem hivott tartalékos és póttartalékos legénységnek ezt a gyakorlatot nem kell pótlólag leszolgálni.

A városi szülésznő. A polgármester közli, hogy a városi szülésznői állásra a város képviselőtestülete által *Horváth* Albertné szül. Tarcsafalvy Zsuzsánna lett megválasztva. A városi szabályrendelet értelmében a városi szülésznő köteles a hozzá forduló szegény szülőnőknek a segélyt ingyen nyujtani.

KÖZGAZDASÁG.

Értesités. (159—913. sz. Gazd. egyesülettől.) A nagymélt. m. kir. földmivelésügyi miniszterium Erdélyrészi Kirendeltsége utján 100 mm. korpát bocsátott — metermázsánként 8 K 30 fill. árban — az egyesület rendelkezésére, melyből elsősorban az egyesület kisgazda tagjai, másodsorban a gazdakörök részesithetők.

Felhivjuk az érdekelteket, hogy szükségleteiket a metermázsánkénti 8 K 30 fill. ár bekülésével egyidejüleg jelentség be az egyesület titkári hivatalához f. hó 24-ig.

A később beérkező, vagy vételár beküldése nélküli jelentkezések figyelembe vehetők nem lesznek.

Székelyudvarhelyt, 1913. márczius hó 14.
Az elnökség.

Elvi határozatok a borhamisitási ügyekben. Elvi határozatban mondotta ki a földmivelésügyi miniszter: 1. Aki gyanus bor forgalomba hozatala miatt feljelentést tesz, a borvizsgálati költségek viselésére nem kötelezhető. 2. Mesterséges bor készitése és forgalombahozatala miatt folyamatba tett kihágási ügyben a körözés ismétlése nem szakitja meg az elévülést.

Gyümölcsészeti tanfolyamok. A földmivelésügyi miniszter Budapesten és Kolozsvárt f. évi ápr. 15—18-ig, illetőleg ápr. 8—11-ig lelkészek és kertgazdák részére; Algyógyon, Baján, Nagybányán és Pápán tanitók részére f. évi ápr. hóban gyümölcsészeti tanfolyamot rendez. Kérvények benyujtására határidő márcz. hó 15. Kedvezmények: a II. od oszt. menetjegy-dij visszatéritése, lelkészeknek és tanitóknak 5—5 kor. napidij.

Felelős szerkesztő: BECSEK ALADÁR.
Kiadja: a Becsek D. Fia könyvnyomda.

Eladó Etéden, Gagyi Lajosnál 200 véka buza, 400 véka zab, 25 szekér széna, 20 szekér buza és zabszalma, egy 8 lóerejü jó benzines cséplőgép és motor.

Sz. 8—913.

Árlejtési hirdetmény.

Máréfalva község elöljárósága közhirré teszi, hogy **folyó évi márczius hó 29-én** d. e. 8 órakor a községházánál tartandó nyilt versenytárgyaláson a községház épitési munkálatát a legjutányosabb vállalkozónak kiadja.

Vállalati dij összeg: 20375 K 86 fill.

Vállalkozó köteles az árlejtés megkezdése előtt fenti vállalati összeg 10%-át készpénzben vagy óvadékképes papirban bánatpénz gyanánt, elöljáróság kezéhez beadni, mely összeg csakis az épités teljes befejezése után, átvételkor adatik vissza.

Máréfalva, 1913. február 27.

Simon Gáspár, főbiró.

Sz. 9—913.

Hirdetmény.

Székelyudvarhely város birtokossági tanácsa a 400 korona fizetéssel járó határfelügyelői állásra **április 1-ig** terjedő határidővel pályázatot hirdet.

A pályázati kérvények Hlatky Miklós birt. elnökhöz adandók be, a feltételeket a birtokossági jegyzőnél meg lehet tekinteni.

Székelyudvarhelyt, 1913. márczius 3.

Hlatky Miklós, birt. elnök. **Daróczi János,** brt. jegyző.

Emeleti lakás kiadó
Árpád-utcza 3. szám

Bükk, éger, nyir, faeladási hirdetmény.

Székelyzsombor körzség a „Csaló" nevü 142·9 k. hold fás legelője 75·5 k. hold megnagyobbitási területen levő bükk, gyertyán, juhar, éger, nyir stb. fatömeget a községházánál 1913. évi **márczius hó 26-án** d. e 10 órakor nyilvánon árverésen egy tömegben tövön az erdőben eladja.

Kikiáltási át 3040 korona.

Bánatpénz a kikiáltási ár 10%-ka.

Zárt ajánlatok igen, de pót és utó ajánlatok nem fogadtatnak el.

Részletes becslés, árverési és szerződési feltételek a vargyasi m. kir. járási erdőgondnokságnál és alólirott községi elöljáróságnál megtekinthetők.

Székelyzsombor, 1913. évi márcz. 1.

Kisgyörgy Sándor, községi jegyző. **Rigó András,** k. biró.

Ujdonság!

Felhivom a n. é. közönség becses figyelmét, hogy műmalmomban erősebb erőátvitel segélyével egy egészen uj örlési rendszert állitottam be, mely örlésnél sokkal kevesebb korpát kapunk, mig a lisztmennyiség szebb és jóval gyarapodik. Tapasztaltam, hogy mult évi termésünknek az idő behatásától sok korpája van s ennek redukálása inditott fenti uj örlemény kiadására.

Egyben tekintettel szük termésünkre, a rossz viszonyokra és a beláthatatlan jövőre, az örlő közönség figyelmébe ajánlom az árpát rozzsal való összeörlésre, melyből igen jó kenyér liszt lesz. Az elkésett vetések árpa és rozs termés előre láthatólag sok lesz, s **fötörekvésem ezután is az lesz, hogy a gyengébb gabonákból is jó lisztet állitsak elő.**

Ennek példaképéül felemlitem Csikvármegye és környékéről jövőket, kik naponta 6—7 szekér rozs és árpával 50—60 klm. távolságról keresik fel műmalmomat s örleményeikkel a legnagyobb megelégedéssel távoznak.

Gyorsan megy az örlés, soká várakozni nem kell.

Vagyok a n. é. közönségnek teljes tisztelettel:

FÁBIÁN JÓZSEF
műmalomtulajdonos.

Faeladási hirdetmény.

Vágás község tulajdonát képező Korondutja erdejében 550 drb. bükkfa törzsenkinti eladásra **1913. márczius hó 28-29-én** árverést tart az elöljáróság.

Árverési feltételek a jegyzői irodán megtekinthetők.

Vágás 1913. márczius 8.

György Venczel, kjegyző.

Egy okos fej
minden alkalommal
Dr. OETKER-féle vanilin-czukor à 12 f.
használ a drága vaniliacső helyett.
Ez a legjobb füszer tészták, kakaó és tea, csokoládé és krémek, kuglupf és mártások, tejszin, pudding és torták részére
Finom vagy czukorporral keverve mindennemü tészta behintésére páratlan és rendkivül kiadós, igy kuglupf, fánk, császármorzsa stb.
1 csomag á 12 f., pótol 2-3 csövet.
Mindenütt kapható millió receptettel.
Tészták sütéséhez csak a valódi **Dr. Oetker** sütőpor 12 f. használandó.

Hirdetmény.

A medeséri unitárius egyházközség templomának tornyát ujra akarja fedetni s arra megbizható és hitelképes vállalkozót keres.

A torony régi bádog fedele lebontandó a torony gombjával együtt és a szarvazat kijavitandó.

Vörös rézből uj gomb készitendő megaranyozva s villám háritóval felszerelve.

A torony 18 számu horgonyzott pléhbel ujrafedendő.

A templom fedele körcsatornával felszerelendő.

Az összes munka kikiáltási ára 2343 K 70 fillér.

Vállalkozók kellően felszerelt kérvényeiket 1913. márczius 25. napjáig adják be vatkelykereszturon az Unitárius esperesi hivatalhoz, hol az épitkezésre vonatkozó részletesebb felvilágositás is megadatik.

Az árlejtés Medeséren **1913. márczius hó 26. napján** d. u. 1 órakor tartatik meg.

Medeséren, 1913. évi márczius hó 1.

Ferenczy Áron, lelkész. **Szabó Ferencz,** egyh. gondnok..

Téli menetrend.

Érvényes október 1-től.

V.-v. 8515	V.-v. 8511	Gy.-v. 501	Sz.-v. 509	V.-v. 8513			V-v 8514	Gy-v 502	Gy-v. 508	V.-v. 8512	V.-v. 8516
7 48	4 54			2 30	*ind.*	Székelyudvarhely *érk.*	1 55			7 26	10 12
8 03	5 09			2 45		Bikafalva	1 39			7 09	9 56
8 15	5 21			2 57		Bögöz	1 26			6 58	9 43
8 29	5 35			3 11		Nagygalambfalva	1 11			6 41	9 18
8 48	5 53			3 29		Bethfalva	12 41			6 11	9 07
8 58	6 02			3 37		Székelykeresztur	12 33			6 03	8 59
9 16	6 19			3 55		Ujszékely	12 11			5 42	8 38
9 30	6 33			4 09	*érk.*	Héjjasfalva *ind.*	11 57			5 28	8 24
		1 48	6 36	9 27		Brassó		2 25	7 53		
9 32	6 34	4 52	11 01	4 13	*ind.*	Héjjasfalva *érk.*	11 54	11 30	4 03	5 26	7 30
10 00	7 02	5 07	11 26	4 42		Segesvr *ind.*	11 24	11 17	3 35	4 55	7 00
		6 00	12 37		*érk.*	Kiskapus *ind.*		10 13	2 14		
		8 40	1 00			Nagyezeben		11 55	3 55		
		6 14	12 57		*nd*	Kiskapus *érk.*		10 09	1 57		
		8 02	4 10		*érk.*	Kocsárd *ind.*		8 17	11 20		
		10 08	6 02			Marosvarhely		10 22	9 [illegible]		
		8 08	3 07		*ind.*	Kocsárd *érk.*		8 14	10 55		
		10 31	6 19			Kolozsvr		6 26	8 34		
		1 52	10 57			Nagyvrad		2 35	8 54		
		7 30	6 40		*érk.*	Budapest *ind.*		9 35	8 20		

Kőbnyai sör!!

A legjobb hirnevü DREHER-féle ‚Korona' és ‚Dupla márczius sör'
Első Magyar Részvény Sörfőzde „Udvari" és „Goliát Maláta sör"
kizárólagos főraktár Udvarhelymegyében

Rösler és Gábor czégnél

Székelyudvarhelyt és Székelykeresztúron.

Vidéki és helybeli megrendelések hordók és naponta frissen töltött palaczkokban pontosan lesznek eszközölve.

Olcsó és alkalmi árak tavaszi ujdonságokban

Hirsch Rudolf divatüzletében

Székelyudvarhelyt, Kossuth-utcza 25. szám.

Elegánsan szabott **férfi öltönyök** bel és külföldi szövetekből selyem és sersel bérelve:
K. 16, 20, 26, 30, 35, 40, 45, 50, 52, 64.

Ujdonság felöltökben dubl és angolszövetek
K. 16, 20, 26, 32, 35, 40, 44, 50, 54, 60.

Finom és tartós flu iskolaöltönyök 6 évestől 16 évesig.
K. 5, 8, 11, 14, 16, 18, 21, 24, 26, 30.

A nagyérdemü közönség szives pártfogását és támogatását kéri kiváló tisztelettel

Női tavaszi kabát ujdonság
Kor. 14, 18, 20, 24, 29, 32, 38, 40, 44, 48, 55 és feljebb.

Pongyolák creton, delén, posztó, etaminból
5, 9, 11, 16, 20, 24, 26, 28, 31, 35, 40, 45

Nagyválasztéktartós férfi és női fehérnemüek, cipők és mindennemü divatcikkekben.

HIRSCH RUDOLF.

Első varrógépraktár!

Dus választéku s a legkiválóbb készitményü
varrógépek, disztárgyak, vadászfegyverek
elsőgyártmányu szakmába vágó jól berendezett vaskereskedésünkben jutányos árak mellett beszerezhetők.

RÖSLER és GÁBOR vaskereskedése
Székelyudvarhelyt. Fióküzlet: Székelykeresztur.

Védjegy: „Horgony".

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller
példéka
egy régjónak bizonyult háziszer, mely már sok év óta legjobb bedörzsölésnek bizonyult köszvénynél, osüznál és meghüléseknél.
Figyelmeztetés. Silány hamisitványok miatt bevásárláskor óvatosak legyünk és csak olyan eredeti üveget fogadjunk el, mely a „Horgony" védjegygyel és a Richter czégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben K —.80, K 1.40 és K 2.— és ügyszolván minden gyógyszertárban kapható. — Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapest.
D.E Richter gyógyszertára az „Arany oroszlánhoz", Prágában, Elisabethstrasse 5 szám.

Tungsram drótlámpa

huzott dróttal.
Elpusztithatatlan! Egyedüli magyar izzólámpa!
Kapható: a villamos telepnél.

Papi lakás épités.

A firtosmartonosi unitárius egyházközségf. évi márczius 26-án d. e. 10 órakor árlejtést tart papi lakás épitésre. Előirányzat 8915 K 65 fillér. Az ajánlatok 10% bánatpénzzel Katona Ferencz lelkészhez adandók be, ahol a költségvetés, tervrajz és árlejtési feltételek megtekinthetők.

Katona Ferencz, unit. lelkész.

1878 óta! Mindenütt bevált hires, közkedvelt **minden létező háziszert felülmul.**

A VALÓDI CENTIFOLIA-KENŐCS
(ezelőtt ugynevezett csodakenőcs) **ereje és hatása:**

Megkönnyitő a megszűntet vérmérgezést, Operaczókat tesz felesleges. Használ szoptatás nőknél, tejmegindításnál s emlő megkeményedés ellen. Orbánc s bárminemü elavult bántalmaknál, sebes és feltört lábaknál, sebeknél, dagadt lábaknál, csontszénél is, kard-, szúrt, lőtt, vágott, zúzott sebeknél, idegen testek eltávolitására mint: üveg, szálka, por, szeréf, tüske stb. mindenféle daganatnál, fekélynél, kinövésnél, kurbunkulusnál, kipöndésesknél, epp igy használ további féregnél vagy rothadásnál, menés által feltört lábaknál, bármely égési sebnél, elfagyott testrészeknél, hosszu betegségeknél előfordoló fölfekvésnél nyakdaganatoknál, vérkelésknél, fülfolyásnál valamint kipöldés ellen gyermekeknél stb. kiváló és biztos gyógyhatásu.

Két doboznál kisebb rendelés nem lesz szállitva. Szétküldés utánvéttel, vagy a pénz előzetes beküldése ellenében. Két tégely ára K 3 60 Nagyobb rendeléseknél jelentékeny árengedmény. Budapesten kapható Török József gyógyszertárban s a legtöbb gyógyszertárban. Nagyban kapható Thalmayer és Seitz, Kochmeister utódai és Radanovits Testvérek drogeriákban Budapest. — Ahol nincs lerakat ott rendeljünk

Mindenütt ismert egyedül valódi balzsam 12-2 vagy 0-1 vagy 1 családi uti üveg K 5·60.

THIERRY A. Orangyal-gyógyszertárából Pregrada, Rohitsch-Sauerbrunn mellett.

Csak 50 kor.

1 garnitur elegáns ebédlőkészlet az alábbi összeállitásban:

36 darab lapos tányér
12 „ mély tányér
12 „ csemegés tányér
2 „ leves csésze
2 „ mártás csésze
2 „ mártás csésze alj
2 „ pecsenyés tál
2 „ kompótos tál
2 „ zöldséges tál
2 „ tésztás tál
2 „ sótartó

Finomabb ebédlőkészletek, teás, kávés, feketés készletek és üvegáruk nagyválasztékban legolcsóbb árban kaphatók

Márk Testvérek
kereskedésében (Deák-tér 14. szám)

Eladó háztelkek.

A Fürdő-utczában, a Tábor-utczában, Solymosi-és Bálint-utczák olytatásában háztelkek részletfizetésre □ ölenint 3—8 K-ig eladók. Felvilágositást ad **Simó Mátyás.**

Szolid és pontos kiszolgálás.

GYÖNYÖRÜ, MARADANDÓ ÉRTÉKÜ ARANY és EZÜST AJÁNDÉKTÁRGYAK
beszerezhetők

ISZÁKOVITS BERNÁT MŰÓRAS ÉS ÉKSZERÉSZNÉL
Székelyudvarhelyt, Deák-tér 12. sz. (Pénzügyi palota mellett)

hol a legjobb és legszebb kivitelben kaphatók eredeti *OMEGA, SCHAFFHAUSEN és CHRONOMETRE* inga és zsebórák, arany és e-ezüst ékszerek, *gyűrük, nyakékek, láncok, brilliáns gyűrük és függők. Ezüst és alpacca disztárgyak. Ezüst evőeszközök, domborművek jardinierek, állványok, kompotos tálak, kávés és teáskészletek.*

Szemüvegek és mindenféle optikai szerek.
Mindenféle javitásokat elvállalok és azonnal pontosan eszközlök.
Koczkázat kizárva. Szabad megtekintés vételkényszer nélkül.

Szám: 338—1913. végrh.

Arverési hirdetmény.

Alulirott birósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz 102 § a értelmében ezennel közhirré teszi, hogy a székelyudvarhelyi kir. törvényszéknek 1913. évi 626 számu végzése következtében Dr. Szöllősi Ödön ügyvéd által képviselt Rösler és Gábor javára 2829 K 07 fill. s jár. erejéig 1912. évi február hó 1-én foganatositott biztositási végrehajtás utján le- és felülfoglalt és 1104 K 57 fillérre becsült következő ingóságok, u. m.: üzleti áruk és berendezések és szekér nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésen a székelyudvarholyi kir. járásbiróság 1913-ik évi V. 109/3. számu végzése folytán 2829 K 70 fill. tőkekövetelés, s jár. erejéig, Korondon, végrehajtást szenvedő lakásán leendő megtartására 1913 évi **márczius hó 21-ik** napjának d. e. 8 órája határidőül kitüzetik és abhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet igérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő igóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégitési jogot nyertek volna, ezen árvezés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Székelyudvarhely, 1913. márcz. 11.

Nagy Lajos, kir. bir. végrehajtó.

Eladó lófogat.

2 ló, kocsi, szán, hámokkal 1000 kor. Czim a kiadóhivatalban.

Sz. 3121—912. tkvi.

Arverési hirdetményi kivonat.

A székelyudvarhelyi kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhirré teszi, miszerint Bokor György székelyudvarhelyi lakos végrehajtatónak Bándi Imre székelyudvarhelyi lakos végrehajtást szenvedő elleni 120 K tőke követelés s. jár. iránti végrehajtási ügyében az 1881. évi LX. t.-cz. 144. §-sa alapján és a 146. §-sa értelmében az árverést elrendelte és a következő ingatlanok és pedig a székelyudvarhelyi kir. törvényszék területén levő és a székelyudvarhelyi 1920. sz. tjkvben A † 2062/1/2. hrsz. a kőház a melléképületekkel $^1/_2$-ed részben 1200 K kikiáltási árban külön jószágtestenként az 1913. évi **május hó 24-ik napjának** d. e. 9 órájakor a kir. törvényszék tkvi hatóságnak árverező szobájában (földszint 39. sz. ajtó) megtartandó nyilvános árverésen el fognak adatni.

Árverezni szándékozók tartoznak a kikiáltási ár 10%-át készpénzben vagy óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni.

A kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság

Székelyudvarhely, 1913. márczius hó 9-én.

Mihály János, kir. tvszki biró.

Csak azoknak a cigarettázóknak

akik szivarizükre való tekintetből nem sajnálnak naponta 1-2 fillérrel többet kiadni:

Clubspecialité

120 lap — 20 fillér
60 " — 12 "
1 doboz (1000) hüvely 60 "

Orvosi tanácsra a hüvelyek és lapocskák bronz- és sziننyomás valamint szivaradék-ismérvnélkül vannak, de minden lapocskában és hüvelyben benne van szinnyomással a vájjon az igyros alakuak „Modiano".

Főraktár Sterba Ödön m. kir. dohánynagyárudájában.

Erdélyi vevőink kényelmére

Brassóban, Kapu-u. 60. sz. a.

nagyobb szabsu

fióküzletet

létesitettünk.

Butorszükségletét mielőtt fedezné, tekintse meg raktárunkat, miután cégünk egész Erdélyben a legversenyképesebb és legnagyobb raktár felett rendelkezik.

Székely és Réti

butorgyárosok

Marosvásárhely, Széchenyi-tér 47. Brassó, Kapu-utcza 60.

Hitelképes egyéneknek árfelemelés nélkül részletfizetésre is

Faeladási hirdetmény.

Zetelaki közbirtokosság (Udvarhelyvármegye) nyilvános szó és zárt irásbeli árverésen elad Zetelaka község határában fekvő erdeje „A" üzemosztály 20, 22, 24, 27 és 31 osztag számokkal jelölt, összesen 1060·6 kat. hold terjedésü területén törzsenkénti kiszámlálással megbecsült 110,000 m³ (egyszáztizezer m³) fenyő haszonfát és 20,000 m³ bükk tüzifát.

Az eladóand erdőterület a sz.-udvarhelyi vasut állomástól 28 klm. távolságra fekszik, melylyel 18 klm. jó állami ut 10 klm. mezei és erdei ut köti össze.

Kikiáltási ár 719,000 (Hétszáztizenkilenczezer) K, melynek 10%-a bánatpénz, az árverés megkezdése előtt az árverést vezető elnök kezéhez leteendő.

Becsáron alul a faanyag eladatni nem fog.

Utóajánlatok nem fogadtatnak el.

Az árverés Zetelaka községházánál folyó évi **május hó 14-én** d e. 10 órakor lesz megtartva.

Az árverési és szerződési feltételek eladó közbirtokosság alulirott elnökénél és a korondi m. kir. járási erdőgondnokság irdájában Székelyudvarhelyen a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Zetelaka, 1913. évi márczius 10-én.

Máthé Sándor, közb. elnök.

Szám: 1551—913. tkvi.

Árverési hirdetmény.

A székelyudvarhelyi kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhirré teszi, miszerint Dr. Jodál Gábor székelyudvarhelyi lakos végrehajtatónak Bakk Mária végrehajtást szenvedő elleni 60 K tőke, 14 K 40 fill. eddigi s még a jelen kérésért 23 K 30 fillérben megállapitott valamint a még felmerülhető költségek kielégitése végett az 1881. évi XL. t. cz. 144. §-a alapján és 146. §. értelmében a székelyudvarhelyi kir. törvényszék területén levő és a k.-kisfaludi 19 sz. tjkvben A † 2315/1 hrsz. legelő 2 K. 1409/2 hrsz. erdő 1 K, 3935/2 hrsz. szántó 6 K, k.-kisfaludi 827 sztjkben foglalt A † 139 hrsz. faház $^1/_2$ része 50 K 1447/1 hrsz. kaszáló $^1/_2$ része 2 K és (özv Bakk Istvánné Biró Judith javára bekebelezett $^1/_2$-ed részben élethosszíglani haszonélvezeti jog fenntartásával) kikiáltási árban külön jószágtestenként az **1913. április hó 12-ik** napjának délelőtt 9 órakor K.-kisfalud község házánál megtartandó nyilvános árverésen el fognak adatni.

Árverezni szándékozók tartoznak a kikiáltási ár 10%-át készpénzben vagy óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni.

A kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság.

Székelyudvarhely, 1913. február 6-án.

Mihály János, s. k., kir. tvszki biró,

Erdélyi ősfőzet

Van szerencsém a t. cz. közönség b. tudomására hozni, hogy márczius hó 15-től kezdve egy uj sört hozok forgalomba mely törv. védett

Erdélyi ősfőzet

cim alatt lesz elárusitva, mely az egész külföldi sörökkel a versenyzést fölveheti és a legfinomabb izlésnek is megfelel. — Kapható minden vendéglőben és üzletben, hol az **Erdélyi ősfőzet** plakát ki van függesztve. — Kiváló tisztelettel

Habermann Rezső sörfőzde tulajdonos NAGYSZEBEN.

Erdélyi ősfőzet

Joghallgató, vagy kezdő ügyvédjelölt alkalmazást nyer Dr. Pál Ernő ügyvédnél.

Sz. 178—913. kj.

Faeladási hirdetmény.

Homoródarócz község nyilvános szó és zárt irásbeli árverésen eladja Udvarhelyvármegye Homoródarócz község határában fekvő Héviz nevü erdejének 1906—1908. évi 5·95 kat. hold területü vágás területén található szakértőileg felbecsült 599 drb. 28—62 cm. mellmagassági átmérőjü s kiváló jóminőségü tölgyfáját egy tömegben, melynek fatömege 126·8 mü I. osztályu, 357·2 m³ II. osztályu, 252·3 m³ III. oszlyu m. épületfában és 49·1 m³ tüzifában állapittatott meg.

Az eladandó erdőterület a kaczai vasuti állomástól 10·9 km. távolra fekszik, melylyel 7 km jó törvényhatósági és 3·9 km. mezei és erdei ut köti össze.

Kikiáltási ár 14044 K 80 fillér, melynek 10%-a bánatpénz képen az árverés kezdetén teendő.

Az árverés 1913. évi **április hó 15-én** d. e. 10 órakor Homoródarócz községházánál leszen megtartva

Az árverési és szerződési feltételek a jegyzői irodában a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Homoródarócz, 1913. márcz. 12-én.

Barra Sándor, k.-jegyző. **Márkus János**, k.-biró.

Feltünő olcsó árak!

6 szem. étkező készlet	15	K-tól feljebb
12 szem. étkező készlet	30	„ „
6 szem. teás készlet	7	„ „
6 szem. kávés készlet	7	„ „
Mosdókészletek	10	„ „
Függő lámpák	5	„ „
6 szem. vizes készlet	3	„ „

Valamiut itt föl nem sorolható mindennemü üveg, porczellán, lámpa, képek, tükrök, házi és vendéglői berendezések, sport- és utazóczikkek, chinaezüst-áruk és gyerek-játékok olcsó árban kaphatók:

DRAGOMÁN-czégnél

Székelyudvarhelyen.

Villamos izzótestek:
Fémszálas 2 kor. Szénszálas 70 fillér.

Eladó széna és sarju

Kovács Domokosnál, Székelyudvarhelyt, Szentimre-utcza 56. szám.

Eternit pala a jelenkor legtökéletesebb **tetőfedőanyaga.**

Eternit pala mőkő rendkivül szilárd, ruganyos, csekély sulyu, fagymentes, tüzbiztos és vihartálló.

Eternit pala évek óta használatban van mint tetőfedőanyag mindenütt, még a legkedvezőtlenebb éghajlati viszonyok között is fényesen bevált ott is, hol más tetőfedőanyaggal semmi kép sem lehetett boldogulni.

Eternit pala könnyüségénél fogva kiválóan alkalmas szalma, bádog, kátránylemez tetők átfedésére, mert nem igényel erősebb tetőszerkezetet.

Eternit pala fedések javitásmentesek.

Eternit pala jelentékeny szigetelésénél fogva nyáron hüvösebb más fedésnél s ezért gazdasági épületek fedésére is rendkivül alkalmas.

Eternit fedéseket elvállal:

Jakobovits Arthur fiókja

Iroda: RIEMER K. GUSZTÁV urnál

Székelyudvarhely Árpád-utcza 17. szám.

és szivesen szolgál tetőalkrajzok beküldése ellenében díjmentesen költségvetéssel.

TURUL-CZIPŐK

tarthatóságuk és finom kivitelük által napról-napra kellendőbbek

Leginkább ajánlható czikkeink:

Női félcipő chevreaubőrből 7.80

Női füzős chevreaubőrből 9.50

Férfi füzős boxbőrből 10.—

Férfi füzős chevreaubőrből 11.—

20.000 pár heti gyártás.

Turul-cipőgyár r.-t.

a monarkia legnagyobb cipőgyára.

Fiókraktár:

Székelyudvarhelytt

Kossuth-u. 9. sz.

Árjegyzék ingyen és bérmentve. 130 fiókraktár bel- és külföldön.

Szőlőbirtokosok

különös figyelmébe!

Ha Forhinnal permetez, **Rézkénporral** poroz és **Bagollal** öli a szőlőmolyt:

I-szor kevesebb a gond. II-szor kevesebb a munka. III-szor kevesebb a munkabér!

mert a **FORHIN** a sokszorta megjavitott bordoi keverék és számtalan köszönő- és elismerő levél tanusága szerint mindenütt a legnagyobb megelégedéssel használják. A **Forhin**-nak nincs üledéke, vizbe dobva azonnal oldódik és biztosan pusztitja a perenoszporát. egy kész anyag, főalkatrésze rézgálic, tapadóképessége oly nagy, hogy bármely harmatnál permetezhet vele; használata óriási munka- és pénzmegtakarítást jelent, mert az anyag teljesen kész.

Gyümölcskertészek használjanak saját érdekükben CALIFORNIAI LÉT a gyümölcsrovarok elleni védekezésre, ROVARFOGÓ OVET az összes kártékony rovarok elfogására, LARINAT a rovarok ellen nyári védekezésre, LAURIL KARBOLINEUMOT a rovarok elleni téli védekezésre. LAKRIL OLTÓVIASZT az oltványok nemesitésére, ICHNEUMINT a zsenge virágok permetezésére. NICOTIN QUASSIAKIVONATOT faiskolák permetezésére, TOPOMORT mezei egerek pusztitására, PAMPILT rovarok és darazsak elfogására. Tessék mindezen czikkekről kimeritő leirást és használati utasitást kérni, melyet ingyen és bérmentve küld az összes érdeklődőknek a **FOrHIN szőlőpermetezési anyaggyár Budapest, VI., Váczi-ut 93. v.**

Valamint vezérképviselete Erdély részére Székely Gazdák Szövetkezete, Marosvásárhely.

Eladó teljesen uj füszerüzleti berendezés Értekezhetni Dragomán czégnél, Székelyudvarhelyt.

NAGYENYED-re Alsófehér m.

forduljanak azon városi tanácsok és előljárságok, melyek kifogástalan minőségü

Sétányfákat

és Diszcserjéket

jutányosan óhajtanak beszerezni és kérjenek arajánlatot és diszárjegyzéket

FISCHER és Társai

faiskolák és szőlőoltványtelepek.

Hallotta-e már?

Egész világ beszél róla, hogy az eredeti

Pfaff varrógépek

utolérhetetlen minőségü könnyü, zajtalan varrássa és harisnyafoltozásra egyformán alkalmasak. Egyedarusitás és főraktár.

Egyben felhivom a n. é. közönség b. figyelmét jól berendezett **vas-, szerszám- és konyhafelszerelési** üzletemre, melyekből nagy raktárt tartok és a legolcsóbb napi árban számitom. — Szives pártfogást kér mély tisztelettel

ENGLER JÓZSEF

A Kremenczky

Metallum

fémszálas **izzólámpa** nem törékeny és sokáig ég.

Kapható:

Márk Testvérek

füszer és csemegeüzletében Székelyudvarhelyen.

Kitünő minőségü és legmagasabb szilárdságu PORTLAND CEMENTET ajánl olcsó áron a

PORTLAND CEMENT-GYÁR BRASSÓ

(Kugler és Társai.)

Itt helyben kapható: Rösler és Gábor czégnél.